

Returadresse
Miljø og Natur, Landbrug
Kjærgaardsvej 8 6950 Ringkøbing

Ringkøbing-Skjern Kommun

Bandsbyvej 19
6950 Ringkøbing

Sagsbehandler
Poul Bennetzen
Direkte telefon
99 74 1560
E-post
Poul.bennetzen@rksk.dk

Dato
11. januar 2010
Sagsnummer
2008072500a

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Bandsbyvej 19
6950 Ringkøbing

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Svineproduktion
11 a m. fl. Søgård Hgd., Nysogn
Husdyrbrug omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse
m.v. af husdyrbrug

Tilsynsmyndighed:
Udarbejdet af ALECTIA A/S

Ringkøbing-Skjern Kommune
for Ringkøbing-Skjern Kommune

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	[REDACTED] Bandsbyvej 19 6950 Ringkøbing Fastnet telefon: [REDACTED] Mobil: [REDACTED] E-mail: [REDACTED]														
Bedriftens adresse	Bandsbyvej 19 6950 Ringkøbing														
Bedriftens miljøkonsulent	Helle Borum Heden og Fjorden Birk Centerpark 24 7400 Herning Fastnet telefon: 96296666 Mobil: 29679435 E-mail: hbo@hfllc.dk														
Bedriftens matrikelnumre	<table border="1"><tr><td>24d</td><td>Søgård Hgd., Nysogn</td></tr><tr><td>27v</td><td>Søgård Hgd., Nysogn</td></tr><tr><td>27b</td><td>Søgård Hgd., Nysogn</td></tr><tr><td>56d</td><td>Søgård Hgd., Nysogn</td></tr><tr><td>58c</td><td>Søgård Hgd., Nysogn</td></tr><tr><td>223r</td><td>Søgård Hgd., Nysogn</td></tr><tr><td>11a</td><td>Søgård Hgd., Nysogn</td></tr></table>	24d	Søgård Hgd., Nysogn	27v	Søgård Hgd., Nysogn	27b	Søgård Hgd., Nysogn	56d	Søgård Hgd., Nysogn	58c	Søgård Hgd., Nysogn	223r	Søgård Hgd., Nysogn	11a	Søgård Hgd., Nysogn
24d	Søgård Hgd., Nysogn														
27v	Søgård Hgd., Nysogn														
27b	Søgård Hgd., Nysogn														
56d	Søgård Hgd., Nysogn														
58c	Søgård Hgd., Nysogn														
223r	Søgård Hgd., Nysogn														
11a	Søgård Hgd., Nysogn														
Kommune	Ringkøbing – Skjern Kommune														
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	46773128 / 1001886882 / 96867														
Ejendomsnummer	7600007598														
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af §12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug														

Oplysninger om husdyrbruget:

Dyrehold	Nudrift		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE
Årssøer	550	129,97	750	174,42
Smågrise (8,0-30,0 kg)	10.750	47,87	-	-
Smågrise (7,3-30,0 kg)	-	-	24.000	110,29
Slagtesvin (30,0-104,0 kg)	4560	121,67	-	-
Slagtesvin (30,0-108,0 kg)	-	-	3300	94,65
Sopolte (30,0-105,0 kg)	-	-	400	10,87
I alt		299,48		390,23
Arealer		Ha		Ha
Ejet/forpagtet - udbringningsareal		-		174,64
Aftaleareal		-		227,30
Udbringningsareal i alt		-		402,02
Bygningsmæssige forhold	Kapacitet m³	Areal (m²)	Kapacitet m³	Areal (m²)
Drægtighedsstald (7) (renoveres)		667		667
Drægtighedsstald (8) (Fjernes)		730		730
Slagtesvinestald/ polte (9)		630		630
Slagtesvinestald/ polte (10)		800		800
Farestald (11)		1014		1014
Drægtighedsstald (18)		1600		1600
Farestier + 2 klimastalde (19)		1400		1400
Lade, udleveringsrum, garage, maskinhus osv.		Ca. 1700		Ca. 1700
Eksisterende gyllebeholder (år 1985)	1150		1150	
Eksisterende gyllebeholder (år 1999)	2533		2533	
Ny drægtighedsstald (22)				960
Ny klimastald (21)				1200
Ny gyllebeholder			5000	
I alt	3683	Ca. 8571	8683	Ca. 10.731

Tabellen på næste side er en oversigt over antallet af dyreenheder til udbringning på ejede/forpagtede samt aftalearealer.

83 % gylle fra husdyrbrug separeres i eget separationsanlæg på Bandsbyvej 19 (se bilag 11).

Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:

	Husdyrbrug Bandsbyvej 19	Antal DE
Producerede gødning	Svinegylle	390,23
Afsat til separation	Svinegylle	305,00
Tilbage fra separation	Forarbejdet husdyrgødning	207,34
Tilført gødning	-	-
Afsat til aftalearealer	Svinegylle til Dejbjergvej 13 (Uforarbejdet svinegylle)	48,00
Til afsætning på ejede / forpagtede arealer	Svinegylle Forarbejdet husdyrgødning	37,23 207,34
Til afsætning på ejede / forpagtede arealer i alt		244,57

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
FORDELINGEN AF HUSDYRGØDNING/DYREENHEDER:	4
1. MEDDELELSE AF MILJØGODKENDELSE	7
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ	7
1.2 AFGØRELSEN	9
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN.....	10
2.1 Generelt	10
2.2 Uheld og risici	10
2.3 Årsproduktion.....	10
2.4 Staldanlæg	11
2.5 Opbevaringsanlæg generelt	12
2.6 Overfladevand	13
2.7 Separationsanlæg	13
2.8 Gyllehåndtering.....	14
2.9 Transport	14
2.10 Håndtering af marksprøjte.....	14
2.11 Spildevand.....	14
2.12 Oplag af olie og medicin.....	14
2.13 Affald	14
2.14 Skadedyr	15
2.15 Lugt.....	15
2.16 Støjkluder.....	15
2.17 Lys	15
2.18 Støv.....	16
2.19 Udbringningsarealer	16
2.20 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi.....	17
2.21 Tilsyn, kontrol og egenkontrol.....	17
2.22 Ophør.....	17
3. FORMALIA	18
3.1 LOVGRUNDLAG	18
3.2 OFFENTLIGHED	18
3.3 KLAGEVEJLEDNING.....	18
3.4 UDNYTTELSE	19
BILAG 1. MILJØREDEGØRELSE FOR MILJØGODKENDELSEN.....	21
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ AF DE MILJØMÆSSIGE KONSEKVENSER	21
1.2 OPLYSNINGER OM KRING ANLÆGGET OG EJENDOMMEN	24
1.3 OPLYSNINGER OM STALDANLÆG OG BESÆTNING	33
1.4 OPLYSNINGER OM OPBEVARINGSANLÆG	36
1.5 BEREGNINGER PÅ ANLÆG	37
1.6 OPLYSNINGER OM KRING AREALER.....	39
1.7 OPLYSNINGER OM GØDNING	42
1.8 BEREGNINGER PÅ AREALER	44
1.9 OPBEVARINGSKAPACITET.....	46
2.0 BAT (BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK/ RENERE TEKNOLOGI).....	47
BILAG 2. MILJØVURDERING FOR MILJØGODKENDELSEN	53
2.1 BAGGRUND FOR MILJØGODKENDELSEN	53
2.2 GENERELLE AFSTANDSKRAV	53
2.3 EJENDOMMENS HUSDYRHOLD, STALDANLÆG, DRIFT OG GØDNINGSHÅNTERING	53
2.4 AMMONIAK	54

2.5 LUGT.....	55
2.6 FOSFOR	56
2.7 NITRAT	56
2.8 NATUR	58
2.9 LANDSKABELIGE VÆRDIER / INTERESSEOMRÅDE	60
2.10 KULTURMILJØ	61
2.11 TIL- OG FRAKØRSEL TIL VIRKSOMHEDEN	61
2.12 SEPARATIONSANLÆG	61
2.13 EGENKONTROL	62
2.14 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT)/RENERE TEKNOLOGI.....	62
2.14 ALTERNATIVE LØSNINGER.....	64
2.15 PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING	65
2.16 KONKLUSION.....	65
BILAG 3. KOMMENTARER TIL MILJØGODKENDELSEN:.....	66
BEREDSKABSPLAN.....	66
KOMPOST TIL MARKSTAK	66
STØJ	66
BILAG 4A. SITUATIONSPLAN, SAMLEDE ANLÆG.....	67
BILAG 4B. AREALER OG TRANSPORTVEJE	69

Bilag 5a+5b. Udbringningsareal, Natur

Bilag 6. Udbringningsareal, opland til Natura 2000 overbelastet med fosfor og okkerklassificering

Bilag 7. Udbringningsarealer, Nitratklasser

Bilag 8. Udbringningsarealer, Grundvand

Bilag 9. Udbringningsarealer, Kulturmiljø

Bilag 10: VVM-redegørelse, Natur og ammoniak

Bilag 11: Separationsanlæg

Bilag 12: Fosforberegning

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 17.07.2008 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing. Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer, en udvidelse i husdyrbrugets antal af svin til 390,23 DE samt opførelse af en ny klimastald på 1200 m², en ny drægtighedsstald på 960 m² samt en ny gyllebeholder på 5000 m³.

Kort resumé

I forbindelse med en udvidelse af dyreholdet i 2006 er der udarbejdet en VVM-redegørelse og et tillæg til Regionplan 2001 (oktober 2005) samt en kapitel 5 miljøgodkendelse udarbejdet af Holmsland Kommune 4. oktober 2005. I den tidligere miljøgodkendelse er der sat vilkår om fosforbalance. Der er forsat fosforbalance i den ansøgte drift.

Afstandskrav

Alle lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningen overholdt.

Ammoniak

Husdyrbruget er omfattet af krav af om 20 % ammoniakreduktion fra stald og lager, hvilket er overholdt i henhold til ansøgningen ved etablering af gyllekøling i stald 18, 19, 21 og 22.

Der findes ingen naturområder omfattet af lovens §7 eller andre ammoniakfølsomme naturområder inden for 1000 m fra stald og lager. Husdyrbruget er derfor ikke omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for ammoniak, som rækker udover det generelle reduktionskrav gældende for husdyrbruget.

Lugt

Lugtgeneafstande (afstande hvor der kan forventes væsentlig lugtgener) er ifølge ansøgningen følgende:

Byzone:	703,60 m
Samlet bebyggelse:	520,46 m
Enkelt bolig:	219,07 m

Ifølge ansøgningen er de faktuelle afstande minimum 715,75 m til samlet bebyggelse (Kloster By) og 261,17 m til enkelt bolig uden landbrugspligt (Bandsbyvej 21). Afstanden til den nærmeste byzone (Kloster By) er 685,84 m.

Fosfor

Ifølge ansøgningen afvander de fleste udbringningsarealer til Natura 2000-området Stadil Fjord. De sydligste arealer afvander til den nordlige del af Ringkøbing Fjord der ikke er udpeget som Natura 2000-område.

39,75 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænede/grøftede lavbundsarealer ikke okkerklasse 1. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet ikke må øges.

Det fosforoverskud, som kan tillades fra husdyrbrugets arealdrift, skal regnes på bedriftsniveau. Dette niveau overholder ansøgte projekt ifølge ansøgningen ved anvendelse af virkemidlet gylleseparering

Nitrat, overfladevand

Ifølge ansøgningen kan der på ejede og forpagtede arealer tillades et husdyrtryk på 1,4 DE/ha, og det ansøgte husdyrtryk er 1,4 DE/ha. Udvaskningsberegninger viser desuden, at den tilladte kvælstofbelastning til overfladevandet (DE_{max}) er 70,60 kg N/ha/år. Ifølge beregningerne vil den reelle (DE_{reel}) nitratudvaskning til overfladevandet være 70,50 kg N/ha/år. De lovpligtige beskyttelsesniveauer for kvælstofudvaskningen til overfladevandet (harmonireglerne) er overholdt.

Nitrat, grundvand

Ifølge ansøgningen ligger 1,14 ha (mark 1-5) af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer i nitratfølsomme indvindingsområder i forhold til de nye kort og indsatsplanlægningen (se bilag 8). Ifølge ansøgningen skal der anvendes projektilpasning i form af G4-sædskifte med 40 % miljøgræs på mark nr. 1-5. Beregningerne i ansøgningen viser, at nitratudvaskningen ved anvendelse af projektilpasningen i form af G4-sædskifte med 40 % miljøgræs på mark 1-5 vil være 48 mg nitrat/l. Beskyttelsesniveauet for det nitratfølsomme indvindingsområde er således overholdt ved anvendelse af projektilpasning.

Natur

Der er beskyttet vandløb med krav om 2 m dyrkningsfri bræmmer langs nogle af udbringningsarealerne.

Der er §3-moseområder i tilknytning til de nordvestlige udbringningsarealer samt et §7-hede område (se bilag 5a). Dele af arealerne på bilag 5b er placeret i tilknytning til §3-mose, der ligger i den sydlige ende af Stadil Fjord.

Der er §3-naturområder inden for 1000 m fra ejendommen, som ikke er omfattet af lovens §7. Der er tale om §3-eng-, §3-mose- og §3-søområder der ligger 800-1000 m fra ejendommen og de er b- eller c-målsatte.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Natura 2000-området Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord nr. 66. Anlægget er beliggende inden for udpegningen af dette internationale beskyttede område og der er ca. 800 m til vandkanten af Stadil Fjord. Nogle udbringningsarealer ligger helt ned til Fjorden, (se bilag 5a og 5b).

I henhold til habitatdirektivets artikel 12 må der ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge Bilag IV-arters yngle- eller rasteområder.

Følgende arter kan tænkes at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune: småflagermus, markfirben, odder, spidssnudet frø og strandtudse.

Alle padder er fredede og for at tilgodese vandhullernes fremtidige kvalitet som leve- og ynglested for padder heri blandt særligt strandtudse, *skal* gødskning og sprøjtning ved vandhullerne begrænses.

Der *skal* derfor holdes en gødsknings- og sprøjtefri zone på mindst 10 m til vandhullerne jf. vilkår til udbringningsarealerne.

Landskab og Kultur

Landskabet omkring ejendommen er i Ringkøbing Amts Regionplan 2005 kortlagt som landskabeligt interesseområde. Hele Holmsland og arealerne omkring Stadil Fjord er udpeget som landskabeligt interesseområde.

Området omkring anlægget og arealerne indeholder iht. Regionplanen 2005 ikke et særligt værdifuldt kulturmiljø. Der er kulturhistoriske interesseområder ved nogle af udbringningsarealerne.

Arealer

Dele af aftalearealet på Dejbjergvej 13 ligger i nitratklasse, P-klasse og nitratfølsomt indvindingsopland. Aftalearealerne kan som følge heraf ikke godkendes efter §12 i lov om miljøgodkendelse, men skal i stedet godkendes efter §16 i samme lov. Der skal derfor udarbejdes særskilte §16-arealgodkendelser af samtlige arealer, som hører under ejendommen Dejbjergvej 13.

Separation

83 % af gyllen produceret af husdyrbruget på Bandsbyvej 19 separeres i eget separationsanlæg placeret på Bandsbyvej 19 (se bilag 11).

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 11 a m.fl. Søgård Hgd., Nysogn beliggende på adressen Bandsbyvej 19. Afgørelsen meddeles i medfør af §12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende arealer (med undtagelse af aftalearealerne Dejbjergvej 13) og omfatter en udvidelse i husdyrholdet fra 299,48 DE fordelt på:

- 550 stk. årssøer
- 10.750 stk. smågrise (8,0-30,0 kg)
- 4560 stk. slagtesvin (30,0-104,0 kg)

til en besætning på i alt 390,23 DE fordelt på:

- 750 stk. årssøer
- 24.000 stk. smågrise (7,3-30,0 kg)
- 3300 stk. slagtesvin fra (30,0-108,0 kg)
- 400 stk. sopolte (30,0-105,0 kg)

Der opføres en ny klimastald på 1200 m², en ny drægtighedsstald på 960 m² i forbindelse med de eksisterende bygninger, et separationsanlæg samt en ny gyllebeholder på 5000 m³ og der etableres gyllekøling i stald 18, 19, 21 og 22 (se bilag 4a).

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning version 8 genberegnet den 5.01.2010 med beregningsgrundlag 01-2008-A.

Der er søgt om udvidelse af en ejendom, som i forvejen har en kapitel 5 godkendelse fra Oktober 2005. Udvidelsen omfatter både dyrehold og bygninger. Det vurderes, at forureningen fra det øgede dyrehold mht. lugt og ammoniak samt kvælstof og fosfor fra den udbragte husdyrgødning ikke kan adskilles fra den eksisterende produktion. Forureningen kan ikke bedømmes isoleret, og det vurderes, at der skal meddeles en hel, samlet godkendelse i henhold til § 12, stk.3.

Den eksisterende kapitel 5 godkendelse med tilhørende VVM-screening ophæves, når denne § 12 godkendelse tages i brug.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning (herunder Museumsloven). Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Miljøgodkendelsen skal være udnyttet senest i år 2013. Med "udnyttet" menes, at eventuelt ansøgt byggeri er taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være opfyldt i år 2013.

Følgende tidsfrister skal overholdes:

- 2010: De gamle staldbygninger nedrives og der skal opføres en ny gylletank.
  - 2011: Den nye drægtighedsstald skal opføres.
  - 2012: Den nye farestald opføres + etablering af vaskeplads.
  - 2013: De nye stalde tages i brug.
- 3) De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
  - 4) Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

2.2 Uheld og risici

- 5) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

- 6) Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, se kravene i bilag 3.
- 7) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført

2.3 Årsproduktion

- 8) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.
- 9) Miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold på i alt 390,23 DE fordelt på:
  - 750 stk. årssøer
  - 24.000 stk. smågrise fra 7,3-30,0 kg.
  - 3300 stk. slagtesvin fra 30,0-108,0 kg.

- 400 stk. sopolte 30,0-105,0 kg.

Dyreenhederne er beregnet efter de nye omregningsfaktorer angivet i Bek. Nr. 717 af 9. juli 2009.

- 10) Almindelige sæsonudsving, samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør udsving i dyreholdets størrelse, som følge af mindre tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller, så længe de maksimale 390,23 DE ikke overskrides.
- 11) Der må ikke på noget tidspunkt være flere end i alt 2039 stk. smågrise i stald 21, 1654 stk. smågrise i stald 19 og 786 stk. slagtesvin i stald 9+10.

2.4 Staldanlæg

- 12) Med udgangspunkt i BAT-byggebladene skal der i den eksisterende klimastald (19) og nye klimastald (21) etableres delvisspalte gulve jf. BAT-byggeblad 106.03-52.
- 13) I de 990 m² i drægtighedsstaldene med skraber i bunden af kanalerne (linespil), skal der være en køleeffekt på mindst 15,5 W/m² for at opnå den ønskede effekt på 21,4 % ammoniakreduktion.

Ammoniakreduktionen er den reduktion, der er nødvendig for at leve op til kommunens BAT-niveau for ammoniak. Jf. BAT-bladet er det muligt at opnå en ammoniakreduktion på op til 31 % i stalde med mekanisk udmugning. Der vil så ikke være afsætning på al varmen på denne ejendom, så også ud fra det er der valgt et lavere niveau.

Køleeffekten er beregnet ud fra formel 1 i Miljøstyrelsens BAT-blad "Køling af gyllen i svinestalde" $\text{Reduktion (\%)} = -0,008x^2 + 1,5x$, hvor $x = \text{køleeffekt/m}^2$.

I de 136 m² i drægtighedsstaldene uden skraber i bunden af kanalerne (linspil) skal køleeffekten på mindst 23,7 W/m² for at opnå en ønsket effekt på min. 21,4 % ammoniakreduktion.

Ammoniakreduktionen er den reduktion, der er nødvendig for at leve op til kommunens BAT-niveau for ammoniak.

Køleeffekten er beregnet ud fra formel 2 i Miljøstyrelsens BAT-blad "Køling af gyllen i svinestalde" $\text{Reduktion (\%)} = -0,004x^2 + x$, hvor $x = \text{køleeffekt/m}^2$.

I de 990 m² i klimastaldene uden skraber i bunden af kanalerne (linspil) skal der være en køleeffekt på mindst 16,1 W/m² for at opnå den ønskede effekt på 15 % ammoniakreduktion. Ammoniakreduktionen er den reduktion, der er nødvendig for at leve op til kommunens BAT-niveau for ammoniak. 15 % ammoniakreduktion er samtidig ud fra forsøg en realistisk mulig reduktion i klimastalde (smågrise).

Køleeffekten er beregnet ud fra formel 2 i Miljøstyrelsens BAT-blad "Køling af gyllen i svinestalde" $\text{Reduktion (\%)} = -0,004x^2 + x$, hvor $x = \text{køleeffekt/m}^2$.

- 14) Varmepumpen skal kunne levere en køleeffekt på mindst 34,6 kW.
- 15) Anlægget for gyllekøling skal være tilsluttet 8760 timer pr. år og varmepumpens gennemsnitlige, faktiske driftstid skal være mindst 75 % af tiden - 6570 timer pr. år for et anlæg med en varmepumpe med en køleeffekt på 34,6 kW. Sættes en varmepumpe med en større køleeffekt på anlægget, bliver den faktiske driftstid kortere. Beregningerne til gyllekølingsanlægget er foretaget efter forskrifterne i BAT-blad "Køling af gyllen i svinestalde" fra Miljøstyrelsen 2009.

- 16) Der skal være en timertæller på varmepumpen. Den månedlige driftstid skal indføres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende. Eventuelle driftsstop skal skrives ind i driftsjournalen.
- 17) Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper anlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- 18) De nye staldbygninger skal opføres i samme materialer og farvevalg som det eksisterende staldbyggeri.

2.5 Opbevaringsanlæg generelt

Der skal gøres opmærksom på, at **15. september 2008** trådte følgende i kraft jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen:

- spjæld eller lignende forbindelse mellem fortank og lagertank er ikke længere tilladt, hvis gyllebeholderens højeste niveau er højere end fortankens højeste niveau.
- evt. pumperør skal sikres, så gyllen ikke kan pumpes ud, når pumpen ikke anvendes eller ikke er under opsyn, fx ved arbejdsdagens ophør.
- evt. pumpe skal være forsynet med en timer, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen end det, der svarer til en gyllevogn. Pumpning fra en gyllebeholder til en anden beholder kan foretages uden timer, hvis det sikres, at gylleudslip undgås på anden måde, fx ved manuel overvågning.
- evt. pumpe skal forsynes med en afbryder, der sikrer, at pumpen ikke kan igangsættes utilsigtet. Eldrevne pumper skal afbrydes ved hovedtavlen, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, fx ved arbejdsdagens ophør. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under låste forhold.

Fast gødning

- 19) I markstak skal dybstrøelse være kompostlignende (se bilag 3). Markstakke skal etableres og overdækkes efter til enhver tid gældende regler herom.
- 20) På udbringningsareal inden for 300 m fra de i §7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug beskyttede naturområder (se bilag 5a) må der ikke placeres markstakke.

Kompostopbevaring

- 21) Kompost i markstakke, må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før de igen må placeres på samme sted. Gødning fra heste og småkalve kan ikke medregnes som kompostlignende, og skal derfor opbevares på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
- 22) Ved etablering af kompost i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kort.

Beholdere til flydende husdyrgødning

- 23) Gyllebeholderne skal have fast overdækning (i form af telt/ flydedug/ betonlåg) eller have tæt overdækning i form af naturligt flydelag eller lignende, som skal kontrolleres og opretholdes efter de til enhver tid gældende regler herom.

Umiddelbart efter endt omrøring og udkørsel skal flydedug/telt lukkes. Umiddelbart efter udkørsel af gylle fra gyllebeholder med flydelag, skal åben gylleoverflade dækkes af et betydeligt lag halm, indtil flydelaget er dannet efter 1-2 uger.

- 24) Skader på fast overdækning eller flydelag skal repareres, så overdækningen er helt tæt.
- 25) Opbevaringskapaciteten skal være mindst 9 mdr.

Ny gyllebeholder

- 26) Omkring den nye gyllebeholder skal der etableres en barriere i form af terrænjusteringer, så gylle svarende til minimum indholdet af en gyllevogn (mindst 25 m³) kan opsamles inden for barrieren.
- 27) Der skal etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle ved gyllebeholderen finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter end påfyldning af gylle. Et alternativ til etablering af en støbt plads er, at pumpningen/sugningen af gylle fra beholderen altid sker med selvfyldende vogn eller lign., der har returløb til beholderen.

Såfremt der bakkes til beholderen, skal der etableres en anordning der sikrer beholderen mod påkørsel.
- 28) Der skal senest et halvt år efter gyllebeholderens opførelse plantes slørende beplantning omkring beholderen i en afstand af ca. 10 m fra beholderens kant. Alternativt skal beplantningen ske senest førstkommande efterår. Beplantningen skal bestå af egns-karakteristiske træer og buske. Beplantningen skal vedligeholdes.
- 29) Gyllebeholderen må ikke uden kommunens tilladelse tages i brug til andet formål end det ansøgte.
- 30) Gyllebeholderen skal fjernes uden udgift for kommunen, når den ikke længere er i brug til det formål, hvortil den er tilladt.

2.6 Overfladevand

- 31) Overfladevand fra anlægget må ikke ledes til grøfter med direkte forbindelse til beskyttede søer og vandløb. Hvis de nuværende afvandingsforhold ændres, således at overfladevandt ikke længere ledes til en grøft, der ikke har direkte forbindelse til beskyttede vandløb eller søer skal kommunen kontaktes.

2.7 Separationsanlæg

- 32) Såfremt separationsanlægget ikke fungerer skal kommunen informeres herom. Kommunen kan ved længerevarende eller gentagne problemer kræve, at der udarbejdes en handlingsplan til afhjælpning af problemerne. Kan problemerne ikke afhjælpes kan kommunen kræve, at miljøgodkendelsen tages op til revurdering.
- 33) Fraktioner med højt tørstofindhold skal opbevares som fast husdyrgødning og holdes overdækket med tætsluttende plastik eller tilsvarende.

- 34) Fibermassen af den forarbejdede husdyrgødning skal afsættes fra ejendommen som fibermasse. Fibermassen må ikke udbringes på husdyrbrugets udbringningsarealer.

2.8 Gyllehåndtering

- 35) Håndtering af gylle/væskefraktion/fibermasse skal foregå under opsyn, og eventuelt spild skal straks opsamles.

Der skal gøres opmærksom på, at udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord eller græsmarker på arealer, som ligger inden for 1000 m til de i §7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug beskyttede naturområder skal ske ved nedfældning. Bilag 5a og 5b angiver naturområder omfattet af §7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

2.9 Transport

- 36) Transport af husdyrgødning skal som udgangspunkt foregå ad de på bilag 4b angivne veje.
- 37) Såfremt transport af husdyrgødning foregår i gennem Kloster By og Ringkøbing By skal husdyrgødningen transporteres i lastbil eller et påhængskøretøj hertil og transporterne skal undgås lørdag og søndag. Under transporten skal flydende husdyrgødning opbevares i lukkede tanke, og fast husdyrgødning skal overdækkes.

2.10 Håndtering af marksprøjte

- 38) Der må ved påfyldning af marksprøjte ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

2.11 Spildevand

- 39) Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.

2.12 Oplag af olie og medicin

- 40) Opbevaring af brændstof / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder og opbevares således, at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- 41) Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus.
- 42) Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 43) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

2.13 Affald

- 44) Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativer.
- 45) Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares på hævet underlag i lukket kasse, container eller under kadaverkappe eller lignende.

2.14 Skadedyr

- 46) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Skadedyrlaboratoriet, Århus Universitet.
- 47) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

2.15 Lugt

- 48) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen kræve om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.16 Støjklider

- 49) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige værdier angivet i nedenstående tabel (se bilag 3 ved dokumentation), målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Alle dage kl. 18-22 Lørdag kl. 14-18 Søn- og helligdag kl. 7-18	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- 50) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes.
- 51) Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

2.17 Lys

- 52) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.
- 53) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

2.18 Støv

- 54) Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.
- 55) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.

2.19 Udbringningsarealer

- 56) Husdyrbrugets husdyrgødning/væskefraktion må udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på bilag 4.
- 57) På husdyrbrugets udbringningsarealer må der i alt udbringes gylle/dybstrøelse med maksimalt 3763,90 kg P/år og 28908,71 kg N/år i alt svarende til 1,4 DE/ha. Ønskes der udbragt husdyrgødning med et samlet større indhold af fosfor og/eller kvælstof, skal kommunen godkende det.
- 58) Der skal være fosforbalance på egne/forpagtede udbringningsarealer.
- 59) Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen jf. kapitel 5 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (BEK. nr. 294 af 31. marts 2009). Kommunen vurderer herefter, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare.
- 60) Ønskes mark 6-1 og mark 6-0 drænet/grøftet, skal det forinden anmeldes til Kommunen, der vurderer, hvorvidt dræningen/grøftningen kan finde sted inden for rammerne af denne miljøgodkendelse.
- 61) Inden udbringning af væskefraktion skal der foretages en analyse af væskefraktionens indhold af kvælstof og fosfor. Resultatet af analysen skal opbevares i minimum 5 år og fremvises efter anmodning fra tilsynsmyndigheden.
- 62) Væskefraktion til udbringning må maksimalt have en kvælstofmængde svarende til 120 kg N/DE med en udnyttelsesprocent på 85 %.
- 63) Hvis der er søer og vandhuller på de udbringningsarealer der ligger inden for 1000 til Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord skal etableres en dyrkningsfri bræmme (gødsknings- og sprøjtefri zone) på 10 m omkring søerne og vandhullerne. Det kan komme til at omfatte mark nr. 5-0, 6-0, 6-1, 9-0, 10-0, 8-0, 8-1, 13-0, 4-0, 12-0, og 17-0 hvis der er søer og vandhuller på disse marker.
- 64) På husdyrbrugets udbringningsareal mark 1-5 skal der anvendes et grundvandssædskifte "G4-sædskifte" med 40 % miljøgræs og et udvaskningsindeks på højst 93.
- 65) Udbringning af husdyrgødning/væskefraktion skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 66) Fibermassen fra gylleseparationen må ikke udbringes på husdyrbrugets udbringningsarealer.

- 67) Al anvendelse i markdriften af spildevandsslam, bioaske og øvrigt affald til jordbrugsformål, jordforbedrende midler samt øvrige produkter med indhold af kvælstof og fosfor skal årligt oplyses og dokumenteres overfor tilsynsmyndighed.

Der gøres opmærksom på, at anvendelse af anden organisk gødning skal indgå i gødningsregnskabet og i øvrigt ske i overensstemmelse med reglerne i Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen) BEK nr. 1650 af 13. december 2006.

2.20 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 68) På tidspunktet for næste gennemgribende renovering af slagtesvinestaldene (9 og 10 med drænet gulv + spalter 33/67) og den gamle faresti (11 med fuldspalter) eller senest ved næste revurdering i 2017 skal der anvendes teknologier, der af Kommunalbestyrelsen anses for værende bedst tilgængelige teknologier.
- 69) Den næste gennemgribende renovering af slagtesvinestaldene (9 og 10) skal påbegyndes senest ved næste revurdering i 2017.
- 70) De eksisterende farestier (11) med fuldspalter skal være renoveret senest 1. januar 2013.

2.21 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 71) Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, opbevaringsaftaler, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.
- 72) Dokumentation for overholdelse af dyreholdets størrelse.
- 73) Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal der forevises beregninger for, at de niveauer for ammoniakemission fra stald og lager, nitratudvaskning til overfladevand, nitratudvaskning til grundvand, fosforoverskud fra bedriften og lugtgeneafstande fra staldanlæg, der ligger til grund for miljøgodkendelsen, er overholdt.

Hvis forudsætningerne for miljøgodkendelsen ændres, skal der foretages nye beregninger af gene- og miljøpåvirkningen.

2.22 Ophør

- 74) Ved ophør af driften skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Blandt andet skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand samt affald bortskaffes efter gældende regler. Kommunen kan kræve, at tiloversblevne bygninger, gyllebeholdere m.v. skal nedrives, såfremt de ikke efterfølgende skal anvendes til andet formål, og såfremt de ved syn og skøn vurderes misligholdt.

Note: Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet). Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1572 af 20. december 2006.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31. marts 2009.
- Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 1695 af 19. december 2006.
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Bekendtgørelse om lov om naturbeskyttelse, nr. 1042 af 20. oktober 2008
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1634 af 13. december 2006.
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen), nr. 724 af 1. juli 2008.

3.2 Offentlighed

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort i ugeaviserne i Ringkøbing-Skjern kommune fra 2. september 2009 til den 25. september 2009. Der er ikke indkommet bemærkninger i annonceringsperioden.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 15. oktober 2009 til 26. november 2009, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Beregningsgrundlaget i ansøgningen er fortaget efter de nye omregningsfaktorer jf. Bek. 717 af 2. juni 2009 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., som er gældende for de ansøgninger om miljøgodkendelser, der ikke er færdigbehandlet den 31. december 2009.

På denne baggrund bliver afgørelsen om miljøgodkendelse offentliggjort onsdag den 20. januar 2010 ved annoncering i Ugeaviserne i Ringkøbing-Skjern Kommune.

3.3 Klagevejledning

I henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

Eventuel klage skal sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Miljø og Natur, Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing. Klagen vil herfra blive sendt videre til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, der er klagemyndighed.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen. Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen og udløber den 17. februar 2010, ved kontortidens ophør.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

3.4 Udnyttelse

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden år 2013, jævnfør vilkår 2.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2017.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Anne-Marie Svendsen

Anne-Marie Svendsen
Faglig Koordinator
Miljø og Natur, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Poul Bennetzen

Poul Bennetzen
Miljø og Natur, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

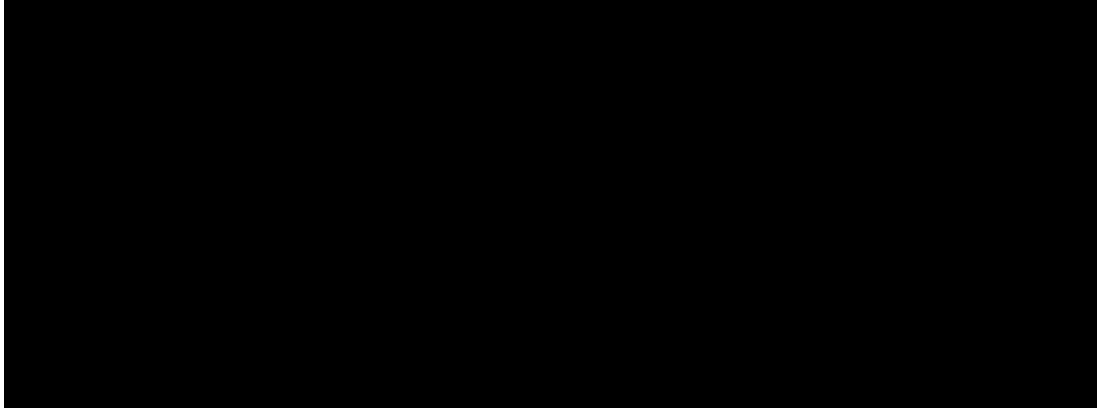
Konsulent:

- Heden og Fjorden, Helle Borum e-mail: hbo@hflc.dk

Ejer af aftalearealer

- [REDACTED] Dejbjergvej 13, 6900 Skjern

Ejere af nærmeste ejendomme/arealer:

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent: Heden og Fjorden, Helle Borum e-mail: hbo@hflc.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé, 8270 Højbjerg, e-mail: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V, e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Danmarks Naturfredning, Masnæsøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, v/ Hans Henrik Danielsen, Skovvænget 3, 6880 Tarm
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, Rindum, 6950 Ringkøbing, e-mail: post@rin.mim.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsradet.dk

Bilag 1. Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er ifølge ansøgningen anvendt beregningsgrundlaget 01-2008 A, version nr. 7, genberegnet og downloaded den 14.09.2009. Dyreenhederne er beregnet efter de nye omregningsfaktorer angivet i Bek. Nr. 717 af 9. juli 2009 idet miljøgodkendelsen ikke bliver meddelt inden 1.1.2010.

1.1 Ikke teknisk resumé af de miljømæssige konsekvenser

Bandsbyvej 19:

Der er i dag en soproduktion på 550 årssøer med 10.750 smågrise fra 8,0-30,0 kg og 4.560 slagtesvin fra 30,0-102,0 kg (i alt 299,21 DE). Der blev udarbejdet VVM-redegørelse med tilhørende miljøgodkendelse for besætningen i 2005. Denne besætning ønskes udvidet til 750 søer med 24.000 smågrise (7,3-30,0 kg), 3.300 slagtesvin (30,0-108,0 kg) og 400 sopolte i alt 390,23 DE efter de nye beregninger (af 9. juli 2009).

Ejendommen Bredmose, Bandsbyvej 19, ligger cirka 700 meter øst for byzonen til Kloster og 4,5 kilometer nordvest for Ringkøbing by.

Afstanden fra produktionsanlæg til nærmeste nabo, beliggende syd-sydpøst for Bredmose, er cirka 230 meter.

Afstanden fra denne naboejendom til de ansøgte svinestalde er cirka 280 meter.

Afstanden fra ansøgt placering for staldanlæg til 2 andre nabobeboelser er henholdsvis cirka 330 meter i østlig retning, og cirka 360 meter i nordvestlig retning.

Afstand til nabobeboelse er opfyldt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Ejendommens erhvervsareal er på 8.571 m². Heraf staldarealer på tilsammen 7.341 m² indrettet til slagtesvin og søer med og uden smågrise, hertil kommer lade, udleveringsstald, garage og maskinhus på tilsammen 1230 m².

Der er to gyllebeholdere på henholdsvis 1150 m³ (årgang 1985) og 2553 m³ (årgang 1999).

Ejendommens bygninger og planlagt byggeri fremgår af bilag 2. Staldanlægget er opført i røde teglsten med eternittag. Stuehuset er opført i brunsten med cement-tagsten. I forbindelse med udvidelsen af produktionen opføres en ny drægtighedsstald på 960 m² i forlængelse af den eksisterende drægtighedsstald, en ny klimastald på 1200 m² i forlængelse af den eksisterende klimastald samt en ny gyllebeholder på 5000 m³. Se bilag 2 for placering.

Nyanlægget opføres i tilsvarende materialer som de øvrige bygninger, og bygningshøjden bliver ligeledes tilsvarende, således at nyanlægget harmonerer med ejendommens øvrige bygninger.

Bredmose ligger i et fladt terræn, cirka 900 meter syd for Stadil Fjord. Syd for staldanlægget er der en samlet beplantning på 0,3 hektar, der slører produktionsanlægget fra Bandsbyvej. Derudover er der spredt beplantning rundt om ejendommen. En mindre del af bedriftens udbringningsarealer grænser op til Kloster og til sommerhusområdet ved Lodbjerg Hede og ved Sidselbjerg. De ejede arealer, der hører til bedriften, ligger inden for en afstand af 6 kilometer fra Bandsbyvej 19, mens de forpagtede arealer ligger inden for en afstand af 9,5 kilometer fra ejendommen.

Ejendommen og hovedparten af dens udbringningsarealer ligger i kystnærhedszone, men ejendommen ligger uden for sø-beskyttelseslinien omkring Stadil Fjord. Ejendommen og hovedparten af dens ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger i et område, der i Regionplan 2005 er

udpeget som jordbrugsområde med særlige landskabelige værdier, mens en mindre del af ejede og forpagtede arealer ligger i et område udpeget som regionalt naturbeskyttelsesområde. Ejendommen og udbringningsarealerne omkring ejendommen ligger i et område, der i Regionplan 2005 er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD). En begrænset del af udbringningsarealerne ligger i et område, der er udpeget som nitratfølsomt område (1,14 ha). Bedriftens øvrige ejede og forpagtede arealer ligger i områder med begrænsede drikkevandsinteresser (OBD). Ejendommen ligger indenfor Natura 2000 område (Habitat-, fuglebeskyttelses- og Ramsarområde).

Jordbunden varierer i området, og går fra grovsandet jord (JB 1) til klægjord (JB 10). I umiddelbar nærhed af ejendommen er der vandløb, der er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Hovedparten af arealerne ligger tæt på Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord, mens en mindre del af udbringningsarealerne ligger tæt på Ringkøbing Fjord. Arealerne langs Stadil Fjord, Vest Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord er udpeget som særligt følsomt landbrugsområde (SFL-område), og hovedparten af bedriftens udbringningsarealer ligger inden for disse områder. Stadil Fjord, Vest Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord samt landområder heromkring er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder.

Ikke teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser

Ammoniak:

Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt? Ja

Højeste merdeposition i naturområdet: 0,00

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra det nærmeste naturområde. Det er derfor ikke nødvendigt at foretage beregning på den højeste emission.

Virkemidler til opfyldelse af BAT-krav samt kravet om 20% ammoniakreduktion fra stald og lager: Der etableres gyllekøling i den nye drægtighedsstald samt den nye klimastald ved at lægge køleslanger i gyllekummerne. Der er linespil i drægtighedsstaldene. Der er allerede forberedt til gyllekøling i den eksisterende drægtighedsstald og klimastald, og her kobles anlægget ligeledes på. Der regnes med en reduktionsprocent på 20,8% i drægtighedsstaldene og 15% i klimastaldene.

Se bilag der beskriver BAT-tiltagene på ejendommen.

Lugtberegning:

Resultat af lugtberegning kan ses i tabellen. Genekriterierne er overholdt for bozone, samlet bebyggelse og enkelbolig.

Beregninger på arealer:

Fosforberegning

Krav om P-overskud overholdt: Ja

Se ydermere bilag med fosforberegning.

Nitratberegning (Overfladevand):

Der er ikke udpeget nitratklasser på arealerne.

Nitratberegning (Grundvand):

Der er tale om et areal på 1,14 ha, som ligger indenfor nitratfølsomt grundvandsområde.

Projektilpasningen på arealerne indenfor nitratfølsomt grundvandsområde er et sædskifte med 40% miljøgræs (G4) på arealet.
Der skal hvert år etableres minimum 0,456 ha med miljøgræs indenfor området.

Forudsætningerne for disse beregninger på arealerne er en maksimal tilførsel på 28.908,71 kg N og 3.763,90 kg P (244,57 DE) i husdyrgødning.

Skulle der indtræffe omstændigheder, der medfører, at der ikke længere er råderet over arealerne i denne ansøgning, påhviler det til enhver tid ansøger/ejer at finde alternative udspretningsarealer. Er der udpegninger på arealerne skal Ringkøbing-Skjern kommune søges om § 16 arealgodkendelse af dette areal, hvis arealet ikke allerede er godkendt jf. lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug af 15.

Beskrivelse af datoerne

Godkendelsen forventes meddelt primo 2010.

2010: De gamle staldbygninger nedrives og der opføres ny gylletank.

2011: Der skal udføres en del jordarbejde, da niveauet, hvor de nye stalde skal ligge, er ret skrånende. Den nye drægtighedsstald opføres først.

2012: Den nye farestald opføres og der etableres adgangsveje rundt om byggeriet. Der etableres ny vaskeplads.

2013: De nye stalde tages i brug i begyndelsen af 2013.

Hele projektet forventes at være færdig Januar 2015.

Oplysninger om biaktiviteter

Der etableres et lavteknologisk separationsanlæg, der fremover skal separere ca. 78% af gyllen i en tør og en våd fraktion. Den tørre fraktion afsættes fra ejendommen. Se nærmere beskrivelse i bilag 11.

I det øjeblik afsætningen påbegyndes sendes en kopi af aftalen til Ringkøbing-Skjern kommune.

1.2 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen

Lokalisering og landskab

Ejendommens erhvervsareal er på 8.571 m². Heraf staldarealer på tilsammen 7.341 m² indrettet til slagtesvin og søer med og uden smågrise, hertil kommer lade, udleveringsstald, garage og maskinhus på tilsammen 1230 m².

Der er to gyllebeholdere på henholdsvis 1150 m³ (årgang 1985) og 2553 m³ (årgang 1999). Staldene er etableret med spalter og fast gulv.

I forbindelse med udvidelsen skal der bygges ca. 960 m² til drægtighedsstalden og ca. 1200 m² til klimastalden.

Bygningerne 2, 3, 5 og 8 på bilag 4 nedrives, og der opføres et velfærdsrum på ca. 200 m² i stedet. Staldbygning nr. 7 renoveres i forbindelse med udvidelsen..

Derudover skal der etableres en ny gylletank på 5000 m³.

Generelle afstandskrav

Ikke-almene vandforsyningsanlæg (25 m) 400 m

Almene vandforsyningsanlæg (50 m) 400 m

Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m) ca. 200m

Offentlig vej og privat fællesvej (15 m) ca. 230 m

Levnedsvirksomhed (25 m) >25m

Beboelse på samme ejendom (15 m)

Naboskel (30 m) ca. 180 m

Nabobeboelse (50 m) >50 m

Kravene til mindste afstande fra staldbygning og gyllebeholdere til eksisterende vandindvindingsanlæg, vandløb og søer, vej, naboskel, levnedsmiddelvirksomhed samt beboelse på samme ejendom jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsen er overholdt.

Kravene til lokalisering af ejendommen er ligeledes overholdt, idet der er mere end 50 meter til nabobeboelse. Der er ikke indenfor 300 meter af ejendommen, samlet bebyggelse, kommende eller eksisterende byzone- eller sommerhusområde eller område, der er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsen. Udvidelse af svinebruget kan således gennemføres uden at en lokaliseringsgodkendelse fra kommunen er påkrævet.

Landskabelige hensyn

Ejendommen og hovedparten af udbringningsarealerne ligger i områder, der i Regionplan 2001 er udpeget som henholdsvis kystnærhedszone, jordbrugsområde med særlige landskabelige værdier, SFL-områder og internationale naturbeskyttelsesområder.

Dele af udbringningsarealerne ligger i et område udpeget som henholdsvis Regionalt naturbeskyttelsesområde, spredningskorridorer og jordbrugsområde.

Udbringningsarealerne syd for Vest Stadil Fjord ligger i et fredet område.

Udbringningsarealerne hørende til bedriften ligger i et område, der i Regionplan 2001 er udpeget som henholdsvis områder med særlige drikkevandsinteresser, områder med drikkevandsinteresser og områder med begrænsede drikkevandsinteresser.

En lille del af de ejede og forpagtede arealer syd for ejendommen ligger i nitratfølsomme områder. Cirka 4 hektar af ejendommens ejede og forpagtede arealer ligger tæt på drikkevandsboringerne til Holmsland Kommunale Vandværk.

Bedriftens udbringningsarealer er beliggende i det nære opland til Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord. Stadil Fjord afstrømmer via Vonå til Ringkøbing Fjord. Stadil

Fjord, Vest Stadil Fjord og størstedelen af Ringkøbing Fjord er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder, og dele af Ringkøbing Fjord er fredet som naturreservat. Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord er højt målsatte i amtets regionplan, målsætningen for Stadil Fjord er kun opfyldt i det sydlige bassin, mens målsætningen for Vest Stadil Fjord ikke er opfyldt. Målsætningen for miljøtilstanden i Ringkøbing Fjord og dermed målsætningen som Ramsar- og EF fuglebeskyttelsesområde er ikke opfyldt på grund af for store tilledninger af næringsstoffer fra oplandet.

I nærheden af ejendommen og dens udbringningsarealer ligger enge, hedeområder, moser, søer og vandløb. Disse naturtyper er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Bredmose ligger i et fladt terræn, cirka 900 meter syd for Stadil Fjord. Syd for staldanlægget er der en samlet beplantning på 0,3 hektar, der slører produktionsanlægget fra Bandsbyvej. Derudover er der spredt beplantning rundt om ejendommen.

Bredmose er beliggende i landzone 700 meter øst for byzonen til Kloster.

En mindre del af bedriftens udbringningsarealer grænser op til Kloster og til sommerhusområdet ved Lodbjerg Hede og ved Sidselbjerg. De ejede arealer, der hører til bedriften, ligger inden for en afstand af 6 kilometer fra Bandsbyvej 19, mens de forpagtede arealer ligger inden for en afstand af 9,5 kilometer fra ejendommen.

Ejendommen og hovedparten af dens udbringningsarealer ligger i kystnærhedszone, men ejendommen ligger uden for sø-beskyttelseslinien omkring Stadil Fjord.

Ejendommen og hovedparten af dens ejede og forpagtede udbringningsarealer, samt gylleaftalearealet ved ejendommen, ligger i et område, der i Regionplan 2001 er udpeget som jordbrugsområde med særlige landskabelige værdier, mens en mindre del af ejede og forpagtede arealer ligger i et område udpeget som regionalt naturbeskyttelsesområde.

Ejendommen og udbringningsarealerne omkring ejendommen ligger i et område, der i Regionplan 2001 er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD). En begrænset del af udbringningsarealerne ligger i et område, der er udpeget som nitratfølsomt område. Bedriftens øvrige ejede og forpagtede arealer ligger i områder med begrænsede drikkevandsinteresser (OBD).

Jordbunden varierer i området, og går fra grovsandet jord (JB 1) til klæg jord (JB 10).

I umiddelbar nærhed af ejendommen er der vandløb, der er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Hovedparten af arealerne ligger tæt på Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord, mens en mindre del af udbringningsarealerne ligger tæt på Ringkøbing Fjord. Arealerne langs Stadil Fjord, Vest Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord er udpeget som særligt følsomt landbrugsområde (SFL-område), og hovedparten af bedriftens udbringningsarealer ligger inden for disse områder.

Stadil Fjord, Vest Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord samt landområder heromkring er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder. Hovedparten af bedriftens ejede og forpagtede arealer ligger i internationalt naturbeskyttelsesområde.

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser mv.

- Uforstyrrede landskaber

- Områder med særlig geologisk værdi
Ingen i umiddelbar nærhed.

- Rekreative interesseområder
Ingen i umiddelbar nærhed.

- Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer

Ingen i umiddelbar nærhed.

- Kirkeomgivelser

Kirkebyggelinien omkring Nysogn kirke ligger ca. 800 m fra ejendommen.

- Kystnærhedszonen

Ejendommen og hovedparten af dens udbringningsarealer ligger i kystnærhedszone, men ejendommen ligger uden for sø-beskyttelseslinien omkring Stadil Fjord.

- Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering

Omkring 130 ha af bedriftens arealer er beliggende indenfor lavbundsområder.

Ca. 90 ha er beliggende indenfor okkerklasse 1, og knap 40 ha udenfor okkerklasse 1.

- Skovrejsningsområder

Der er ikke skovrejsningsområde i nærheden af ejendommen. En stor del af ejendommens arealer er derimod beliggende i et område, hvor skovrejsning er uønsket.

- Fredede områder

Arealerne beliggende syd for Vest Stadil Fjord ligger indenfor fredet område. Vest Stadil Fjord og Hindø er ligeledes fredede områder.

- Beskyttede naturarealer (§ 3)

Indenfor en radius på 800 m omkring ejendommen findes ingen §3 udpegninger.

Indenfor 1000 m er §3 moserne langs Stadil Fjord, og Stadil Fjord, som er udpeget som §3 sø samt et §3 engareal nordøst for ejendommen.

- Strandbeskyttelseslinje

Ingen i umiddelbar nærhed af ejendommen.

- Klitfredningslinje

Ingen i umiddelbar nærhed af ejendommen.

- Skovbyggelinje

Ingen i umiddelbar nærhed af ejendommen.

- Sø- og åbeskyttelseslinje

Ejendommen er beliggende ca. 600 m syd for søbeskyttelseslinien omkring Stadil Fjord.

- Kirkebyggelinje

Kirkebyggelinien omkring Nysogn kirke ligger ca. 800 m fra ejendommen.

- Fortidsmindelinje

Ingen i umiddelbar nærhed af ejendommen.

Indenfor en radius af 600 m omkring ejendommen ligger der flere beskyttede diger. De er placeret vest for ejendommen.

Energi

Elektricitet anvendes til foderfremstilling, ventilation, gyllepumpe, tørring af korn,

fyldning af gastætte siloer, lys med videre. Ejendommens årlige elforbrug til

gårdens drift forventes at stige fra 168.000 kWh til 180.000 kWh efter ansøgt udvidelse.

Til opvarmning af ejendommen anvendes ca. 20.000 l fyringsolie årligt. Forbruget forventes ikke

at stige, da en del af olieforbruget forventes erstattet af varmeindvindingen ved gyllekøling.

Det årlige energiforbrug omfatter derudover brændstof til traktorer og andre motoriserede køretøjer. Her forventes ingen stigning i forbruget som ligger på ca. 22.500 liter dieselolie per år.

Energibesparende foranstaltninger

Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet. Efter hvert hold grise vaskes ventilatorerne i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget. Al ventilation er styret af et temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Vand

Stald og stuehus forsynes med vand fra et lokalt vandværk. Der forbruges cirka 7.000 m³ årligt til drikkevand og rengøring i svineproduktionen. Hertil kommer husholdningens eget forbrug af vand. Det årlige vandforbrug forventes at stige til cirka 9.354 m³ efter den ansøgte udvidelse.

Vandforbruget fordeler sig på følgende poster:

Drikkevand (besætningen): 7956 m³/år

Drikkevandsspild: 608 m³/år

Vaskevand: 790 m³/år.

Vandbesparende foranstaltninger

Vandbesparelse opnås ved drikkenipler som sidder over fodertruget (integreret i foderautomaten). Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere, drikkenipler over trug). Staldene kontrolleres dagligt og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Døde dyr

De døde dyr opbevares under kadaverkappe og smågrisene i kølecontainer, som er placeret som vist på bilag 10. De afhentes af DAKA 2 gange ugentligt.

Fast affald

Affald fra produktionen omfatter animalsk affald, herunder døde dyr, spildolie, medicinrester, desinfektionsmidler, oliefiltre og emballage. Animalsk affald opbevares i container, så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Olie- og kemikalieaffald opbevares i tromler eller anden egnet beholder på fast og tæt underlag. Klinisk risikoaffald som kanyler, hætteglas etc. opbevares i en spand og afhentes gennem kommunens affaldsordning.

Erhvervsaffald bortskaffes i overensstemmelse med Ringkøbing-Skjern Kommunes affaldsregulativ.

Olie- og kemikalieaffald

Opbevaring af kemikalier herunder sprøjtemiddel, medicin, olie m.v.

Sprøjtemidler opbevares aflåst inden døre i maskinhuset.

Medicin opbevares særskilt i et skab i bygning 11.

Der er 6 olietanke på ejendommen.

- 6000 l fra 1993. Tanken er nedgravet og benyttes til fyringsolie.
- 1200 l fra 1989. Tanken er placeret i maskinhuset og benyttes til dieselolie.
- 1200 l fra 1989. Tanken er placeret i maskinhuset og benyttes til dieselolie.
- 1200 l fra 1989. Tanken er placeret i maskinhuset og benyttes til dieselolie.
- 1200 l fra 1987. Tanken er placeret i laden og benyttes til dieselolie.
- 2500 l fra 1997. Tanken er placeret i maskinhuset og benyttes til dieselolie.

Der opvarmes ved hjælp af oliefyr i staldbygninger, kontoret, toilet og lignede. Fremover vil varmen fra gyllekøling kunne erstatte noget af olieforbruget.

Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Der er 3 fuldtidsansatte i staldene.

De ansatte efteruddannes og deltager i ERFA-sammenhænge, der er relevante for netop deres jobfunktion (BAT).

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Egenkontrol

Virksomheden udarbejder logbog for gyllebeholderne, som led i egenkontrollen. Derudover bestræbes der efter at opnå høj foderudnyttelse, hvilket vil resultere i et lavere råvareforbrug, samt mindre kvælstof i gyllen fra grisene.

I de nyeste stalde er ventilationen Skovs anlæg med multistep funktion, hvilket giver et lavere energiforbrug pr. ventileret m³, samt en højere hastighed i afkastene.

I alle staldafsnit bliver der foretaget en grundig rengøring mellem hvert hold grise, hvilket resulterer i en højere tilvækst hos grisene, samt et væsentligt renere staldmiljø, som mindsker støv og andre stoffer i ventilationsluften.

Spildevand

Spildevandsmængde

Der sker ingen ændringer med hensyn til bortledning af spildevand fra ejendommen som følge af den ansøgte udvidelse. Sprøjten rengøres i dag i marken, hvor der medbringes en beholder med rent vand til efterfølgende rengøring af sprøjten.

I fremtiden etableres der en støbt vaske- / fyldeplads jf. bilag 2, med afløb til gyllebeholder. Vaske- og rengøringsvand fra produktionen ledes til gyllebeholder.

Spildevand tilledt gyllebeholder
Al spildevand tilledes gyllebeholderen.

Spildevand afledning
Afløb fra staldene føres til gyllebeholder. Risikoen for, at jord, grundvand eller overfladevand forurenes af spildevand vurderes derfor at være begrænset.

Transport

Beskrivelse af transport

Transporter forekommer i forbindelse med håndtering af husdyrgødning og svin samt ved leverancer af foderstoffer, handelsgødning, kemikalier og brændstof. Transporterne fordeler sig som vist i bilag 6. Udspecificeret på transporttyper medfører udvidelsen en forøgelse af lastbiltrafikken med ca. 2 %, mens der ikke sker en forøgelse af trafikken med traktor og vogn. Stigningen i trafikken til ejendommen udgøres af transport med containere med den fraseparerede fiberfraktion, medens transporten gennem Ringkøbing med gylle til Dejbjerg 13 falder. Al transport med lastbil til og fra ejendommen foregår ad Bandsbyvej, som er en kommunevej. Transportvejene fremgår af bilag 5. Til bedriftens interne arbejdskørsel, specielt transport af husdyrgødning omkring Bredmose, benyttes Bandsbyvej. Kørsel med gylle til arealerne ved ejendom 2, Stadiløvej, foregår ad Bandsbyvej og Røjklitvej, dernæst ad Houvig Klitvej eller Stadiløvej. Disse veje er kommuneveje bortset fra Houvig Klitvej, der er amtsvej (bilag 5). Arealerne ved Stadilø ligger i en afstand af cirka 7-9 kilometer fra Bredmose. De fjernest liggende arealer ligger i en afstand af cirka 27 kilometer fra Bredmose. Transporten til disse gylleaftalearealer foregår med lastbil.

Transport med husdyrgødning til disse arealer foregår ad Bandsbyvej, igennem Kloster, videre ad Klostervej og Søndervig Landevej, igennem Ringkøbing, videre ad Herningvej, Røgindvej, Rabjergvej, Uglbjergvej, igennem Dejbjerg ad Dejbjergvej, og endelig ad Ll. Skindbjergvej. Søndervig Landevej, Herningvej og Røgindvej er amtsveje, mens de øvrige anførte veje er kommuneveje.

Risici

Redegørelse for mulige uheld

Driften af et moderne landbrug indebærer risiko for forurening fra blandt andet gylleudslip, kemikalieuheld, spild fra olietanke samt diffus forurening med næringsstoffer.

Det er oplyst at når gylle pumpes fra en beholder til en anden beholder, vil dette altid foregå under opsyn. Risikoen for overpumpning vurderes derfor at være lille.

Påfyldning og vask af marksprøjter og vask af maskiner vil i fremtiden ske på støbt vaskeplads med opsamling af vaskevand. Risikoen for, at jorden rundt om bygningerne gradvist forurenes med sprøjtemiddel, olie og husdyrgødning fra maskiner, vurderes derfor at være begrænset.

Det er dog vigtigt, at eventuel spild af kemikalier, olie eller lignende fjernes hurtigt, så der ikke sker forurening af jord og grundvand.

Ved overholdelse af gældende lovgivning og miljøgodkendelsens vilkår vurderes der ikke at være væsentlige miljømæssige driftsrisici ved den planlagte produktion.

Minimering af risiko for uheld

Ved gældende lovgivning og vilkår i godkendelsen vurderes det, at der ikke er væsentlige driftsrisici i forbindelse med produktionen.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Beredskabsplan ved Uheld og Driftsforstyrrelser:

Gylle

Ved pumpning af gylle, sker det altid under konstant opsyn.

Ved uheld, hvor der pumpes eller spildes gylle, skal ejeren kontaktes omgående på telefon ([REDACTED] [REDACTED]). Ved større udslip kontaktes desuden Maskinstation, hvor nødvendigt materiel bestilles f.eks. slamsuger, rende-graver, lastbil eller gummiged. Man ejer en rende-graver, der kan bruges til formålet.

Er der brug for øjeblikkelig indsats ringes 112.

Diesel

Ved udslip fra dieseltank, kontaktes ejer omgående på telefon [REDACTED]

[REDACTED] udslip ringes 112.

Ved nye tiltag på ejendommen eller andre ting som kan have indflydelse på miljøet eller dyrevelfærden, vil dette blive skrevet ind i virksomhedens beredskabsplan.

Brand:

Der er brandslukningsudstyr jævnt fordelt i staldene. Der er en aftale med forsikrings-selskabet om, at elektrikerens gennemgår det nødvendige slukningsudstyr med den frekvens der er krævet.

Støj-kilder

Beskrivelse af støj-kilder

Støj-kilder på bedriften udgøres af ventilationsanlæg, foderfremstillingsanlæg, påfyldning af gastætte siloer, kornblæser under tørring af korn i plansilo, transport og udbringning af gylle, kørsel med landbrugsmaskiner, til- og frakørsel med svin, foder og produkter samt støj fra svinene. Til daglig vil der være støj fra foderfremstillingsanlæg, ventilationsanlæg fra såvel nye som eksisterende stalde samt støj fra motoriserede køretøjer og transportere. I perioder vil der være støj fra markarbejdet. I forbindelse med udbringning af husdyrgødning, primært forår, vil der forekomme støj fra maskiner. I høsttiden vil der være støj fra kornblæser. Støjen fra gylletransport på veje samt støjen fra de forskellige transportere til og fra ejendommen forventes ikke at stige væsentligt, som følge af at antallet af transportere øges med 2% ved den ansøgte udvidelse af produktionen.

Driftsperiode for støj-kilder

Ventilationen kører hele døgnet. Anlægget er trinløst reguleret, således det ikke kører på fuld kraft hele tiden.

Det er i ansøgningen oplyst, at støj fra foderbiler og grisebiler hovedsagligt kan forekomme ugens første 5 dage i perioden fra 06.00-18.00.

Tiltag mod støj-kilder

Ventilationsanlægget renholdes, så det kører mindst muligt og bruger mindst mulig strøm. Traktorkørsel er især sæsonbetonet - forår og høst.

Der har ikke tidligere været klager over støj fra bedriften. Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er, eller forventes at blive et problem for de omkringboende.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Tilstedeværelse af skadegørere forebygges ved god orden og hygiejne i og omkring staldene, og eventuelle problemer bekæmpes omgående.

Fluegener

Fluebekæmpelsen sker ved hyppig rengøring i staldene og ved brug af rovfluer i gyllekanalerne. Såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt iværksættes der fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Rottebekæmpelse

Forekomster af rotter skal anmeldes til bekæmpelse efter gældende regler.

Der er tegnet kontrakt med et anerkendt rottebekæmpelsesfirma om udlægning og udskiftning af gift i dertil indrettede kasser.

Kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr

Ejendommens forbrug af kemikalier udgøres af gængse plantebeskyttelsesmidler. Ejendommens behandlingsindeks (BI) ligger på 1,35, hvilket er et meget lavt niveau, det ligger allerede under det niveau, der kræves af den nye pesticidhandlingsplan. Det årlige forbrug af kemikalier forventes ikke at stige som følge af udvidelsen. Eventuel restbeholdning opbevares i original emballage og anvendes i den følgende vækstsæson.

Målene i handlingsplanen er et behandlingsindeks (BI) på 2,0, en normal dosering af et givet pesticid udløser 1 enhed på BI. Hvis der kun bruges en halv dosering giver det et BI på 0,5. Såfremt landbruget samlet set skal opfylde et BI på 2,0, skal den enkelte bedrift søge at holde måltallene, det er dog ikke fastsat som et krav. Der er fastsat måltal for hver enkelt afgrøde, hvorfor BI vil ændre sig fra år til år afhængigt af afgrødesammensætningen. Påfyldning af marksprøjten vil i fremtiden foregå på den støbte vaske-/fyldeplads (se bilag 2), og rengøring af marksprøjten foregår enten i marken, da sprøjten er udstyret med en rentvandstank samt et vaskesystem i sprøjten eller på vaskepladsen.

Kemikalier opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår fare for forurening. Kemikalier, der er giftige eller meget giftige, opbevares i aflåst skab. Gennem vækstsæsonen deltager Anker Aarup i en erfa-gruppe, med henblik på at mindske brugen af pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og kemikalier

Forbrug af dieselolie:

Nu: ca. 22.500 l

Efter: uændret.

Smøreolie:

Nu: ca. 50 l

Efter: ca. 50 l.

Fyringsolie:

Nu: 20.000 l

Efter: formodentlig et svagt fald i forbruget, da der etableres gyllekøling i de nye stalde, som gerne skulle kunne producere varme til erstatning for noget af olieforbruget.

Ensilageopbevaring

Ensilage og foderopbevaring

Tilskudsfoderet indkøbes, mens hovedparten af den mængde byg og hvede, der anvendes i svinefoderet dyrkes på ejendommens arealer. Halmforbruget øges i forbindelse med udvidelsen.

Støv:

Der anvendes vådfoder til fodring i svinestaldene. Til fremstilling af vådfoder indkøbes tilskudsfoder, der forarbejdes direkte ned i vådfoderkarret for at minimere mængden af støv. Ved den planlagte udvidelse vil produktionen af svin forøges, men idet svinene fodres med vådfoder, vil der derfor kun ske en minimal forøgelse af eventuelle støvgener ved udvidelsen.

Korn opbevares i gastætte siloer, og påfyldes med kornblæser. Tildeling af halm i staldene foregår manuelt med diverse hjælpemidler, så der kun forekommer begrænsede støvgener. I forbindelse med høst kan der kortvarigt forekomme støvgener.

Der vil forekomme færdsel med landbrugsmaskiner, hvorved der kan forekomme støv. Gener herfra skal minimeres ved hensynsfuld kørsel.

Der anvendes gastætte siloer til opbevaring af foder. Der forekommer støv i forbindelse med fyldning af disse siloer. Siloerne er placeret i maskinhuset og der foretages en blanding af eget korn til det indkøbte foder. Blandingen foretages i en vådfodertank for derved at mindske støvgenerne. Det vurderes, at omfanget af støvgener i forbindelse med produktionen ikke er væsentlig for omkringboende.

Diverse

Lysforhold

Lyset er under normale omstændigheder tændt i løbeafdelingen fra 07.00 - 22.00 og i de øvrige staldafsnit i tidsrummet 07.00 - 17.00.

Foranstaltninger ved ophør af produktion

Det påregnes ikke at produktionen ophører. Hvis det alligevel blev tilfældet fjernes kilder til mulig forurening af omgivelserne.

0-alternativ:

Alternative placeringer for de nye svinestalde er overvejet. Den ansøgte placering er valgt af flere årsager; staldbygningerne er ikke synlige fra vejen, de nye stalde vil ligge længst væk fra nærmeste naboer, konsekvensen for udenomsarealer er begrænset mest muligt, og placeringen er hensigtsmæssig i forhold til den øvrige drift på ejendommen, hvor driftsbygningerne ligger som en samlet enhed (bilag 1). Realiseres den planlagte udvidelse af produktionen ikke, vil den nuværende drift på ejendommen fortsætte på kort sigt. På længere sigt vil alternativet være at finde en ejendom, hvor der kan produceres svin, for derefter at opdele produktionen på to produktionsanlæg, med smågrisene på den anden ejendom.

1.3 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Rengøring / desinficering

Til aktiviteter, hvor der bruges vand, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre følgende: Rengøring af dyrestald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hver batch.

Det sker her ved rengøring af farestierne hver 5-6. uge ved hjælp af iblødsætning af stierne som foregår ved via computerstyring, og som derved medfører et lavt vandforbrug. Der køres med effektive højtryksrensere og derved får man igen lavere vandforbrug.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8322 timer
Type og øvrige bemærkninger	Mekanisk ventilation. Undertrykssystem med vægventiler. Skorstenene reguleres efter det energibesparende udsugningsprincip MultiStep.
Højde på afkast	10,00m
Afkasttype	Undertryk.

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning:

Tiltag benyttet til at reducere ammoniakfordampning:

Ansøgt:			
Staldafsnit: Eksisterende løbe-/drægtighedsstald (18)			
Biologisk luftfilter	Biologisk luftvasker	Gylleforsuring	Gyllekøling
Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%	Effekt lugt: 0%	Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%
Kemisk luftvasker	Luftkøling		Driftstid: 8760 timer. Effekt: 21,4%
Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%		
Staldafsnit: Eksisterende klimastald (19)			
Biologisk luftfilter	Biologisk luftvasker	Gylleforsuring	Gyllekøling
Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%	Effekt lugt: 0%	Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%
Kemisk luftvasker	Luftkøling		Driftstid: 8760 timer. Effekt: 15%
Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%		
Staldafsnit: Nye drægtighedsstier (22)			
Biologisk luftfilter	Biologisk luftvasker	Gylleforsuring	Gyllekøling
Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%	Effekt lugt: 0%	Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%
Kemisk luftvasker	Luftkøling		Driftstid: 8760 timer. Effekt: 21,4%
Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%		
Staldafsnit: Ny klimastald (21)			
Biologisk luftfilter	Biologisk luftvasker	Gylleforsuring	Gyllekøling
Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%	Effekt lugt: 0%	Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%
Kemisk luftvasker	Luftkøling		Driftstid: 8760 timer. Effekt: 15%
Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer. Effekt: 0%		

Stald anlæg med dyr, Nudrift

Kategori	Staldsystem	Antal årstyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg) Eller Alder ind	Udgangs vægt (kg) Eller Alder ud	Antal stipladser	Foderkor.
Eksisterende stald 11							
Årssøer	Årsso, farestald, Kassestier, fuldspaltegulv	243	17,31			61	4,58 gr. P pr. FE
Eksisterende stald 18							
Årssøer	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	450	74,26			337	4,58 gr. P pr. FE
Eksisterende stald 19							
Smågrise	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	10.750	47,87	8,0kg	30,0 kg	1654	5,26 gr. P pr. FE
Eksisterende stald 9+10							
Slagtesvin	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)	4.560	121,67	30,0 kg	104,0 kg	1140	3,82 gr. P pr. FE
Eksisterende stald 19							
Årssøer	Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	307	21,86			77	4,58 gr. P pr. FE
Eksisterende stald 7							
Årssøer	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	100	16,24			75	4,58 gr. P pr. FE
I alt		-	299,48	-	-	-	-

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing
11. januar 2010

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årstyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg)	Udgangs vægt (kg)	Antal stipladser	Foderkor.
Eksisterende stald 11							
Årssøer	Årssø, farestald, Kassestier, fuldspaltegulv	443	31,06			111	-
Eksisterende stald 18							
Årssøer	Årssø, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	450	73,10			337	-
Eksisterende stald 19							
Smågrise	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	10.750	49,40	7,3 kg	30,0 kg	1654	-
Eksisterende stald 9+10							
Slagtesvin	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)	3.300	94,65	30,0 kg	108,0 kg	786	-
Sopolte	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)	400	10,87	30,0 kg	105,0 kg	100	-
Ny stald 22							
Årssøer	Årssø, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	200	32,49			150	-
Ny stald 21							
Smågrise	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	13.250	60,89	7,3 kg	30,0 kg	2039	-
Stald 19							
Årssøer	Årssø, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	307	21,52			77	-
Stald 7							
Årssøer	Årssø, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	100	16,24			75	-
I alt		-	390,23	-	-	-	-

1.4 Oplysninger om opbevaringsanlæg

	Gyllebeholder 1		Gyllebeholder 2		Gyllebeholder 3 (ny)	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Dimension (dybde x diameter)	4 x 19,13	4 x 19,13	4 x 28,34	4 x 28,34	-	5 x 35,68
Lagerandel flydende i procent	25 %	13 %	54 %	29 %	-	58 %
Lagerandel fast i procent	-	-	-	-	-	-
Lagertype	Flydende husdyrgød ningslager	Flydende husdyrgød ningslager	Flydende husdyrgød ningslager	Flydende husdyrgød ningslager	-	Flydende husdyrgød ningslager
Opbevarings- kapacitet	1150 tons	1150 tons	2523 tons	2523 tons	-	5000 tons
Overdækning barriere	Nej	Nej	Nej	Nej	-	Nej
Fast overdækning	Nej	Nej	Nej	Nej	-	Nej

1.5 Beregninger på anlæg

Ammoniak

Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stalde og lagre opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet	-1,00 KgN
Emission fra stalde, der ikke er omfattet af det generelle krav	0,00 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet, men ingen ændring	3842,69 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet og med ændring	1591,97 KgN
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning	865,78 KgN
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning	0,00 KgN

Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg	6300,43 KgN/år
Meremission fra anlæg	2264,20 KgN/år
Højeste merdeposition i naturområdet	0,00 KgN/ha

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra det nærmeste naturområde. Det er derfor ikke nødvendigt at foretage beregning på den højeste emission.

Lugtgeneberegning

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing
11. januar 2010

Staldafsnit	Område	Afstand til område	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE	Indgår staldafsnit i lugtberegning for område?
Eksisterende farestald (11)	Byzone	734,38m	Nej	0	Ja
Eksisterende farestald (11)	Samlet bebyggelse	767,01m	Nej	0	Nej
Eksisterende farestald (11)	Enkelt bolig	281,27m	Ja	0	Nej
Eksisterende løbe-/drægtighedsstald (18)	Byzone	711,30m	Nej	0	Ja
Eksisterende løbe-/drægtighedsstald (18)	Samlet bebyggelse	747,78m	Nej	0	Nej
Eksisterende løbe-/drægtighedsstald (18)	Enkelt bolig	312,41m	Ja	0	Nej
Eksisterende klimastald (19)	Byzone	741,36m	Nej	0	Ja
Eksisterende klimastald (19)	Samlet bebyggelse	780,64m	Nej	0	Nej
Eksisterende klimastald (19)	Enkelt bolig	326,92m	Ja	0	Nej
Slagtesvinestalde (9 og 10)	Byzone	685,84m	Nej	0	Ja
Slagtesvinestalde (9 og 10)	Samlet bebyggelse	715,75m	Nej	0	Nej
Slagtesvinestalde (9 og 10)	Enkelt bolig	279,80m	Ja	0	Nej
Nye drægtighedsstier (22)	Byzone	722,49m	Nej	0	Ja
Nye drægtighedsstier (22)	Samlet bebyggelse	767,02m	Nej	0	Nej
Nye drægtighedsstier (22)	Enkelt bolig	366,69m	Ja	0	Nej
Ny klimastald (21)	Byzone	748,29m	Nej	0	Ja
Ny klimastald (21)	Samlet bebyggelse	792,27m	Nej	0	Nej
Ny klimastald (21)	Enkelt bolig	361,29m	Ja	0	Nej
Eksisterende farestier (19)	Byzone	737,48m	Nej	0	Ja
Eksisterende farestier (19)	Samlet bebyggelse	773,46m	Nej	0	Nej
Eksisterende farestier (19)	Enkelt bolig	303,85m	Ja	0	Nej
Løbeafdeling (7)	Byzone	728,50m	Nej	0	Ja
Løbeafdeling (7)	Samlet bebyggelse	757,88m	Nej	0	Nej
Løbeafdeling (7)	Enkelt bolig	261,17m	Ja	0	Ja

Resultat af lugtberegning

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	703,60 m	703,60 m	599,16 m	719,32 m	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.
Samlet bebyggelse	Ny	520,46 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	F M K	219,07 m	31,46 m	31,46 m	261,17 m	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.

1.6 Oplysninger omkring arealer

Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE	0,00 DE
Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder	Ja
Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. §28 stk. 3 om forhøjet harmonital til 2,3 for visse kvægbedrifter	Nej
Er bedriften et økologisk landbrug	Nej
% af samlet areal med efterafgrøder udover PD krav	0,00%
Reduceret kvælstofnorm	0,00%

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing
11. januar 2010

Udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vand et	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
1-2	1,58 Ha	Nej	JB5	Nej	S2	S2	1,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
2-0	2,89 Ha	Nej	JB5	Nej	S2	S2	2,89 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,89 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
3-0	0,75 Ha	Nej	JB11	Nej	S2	S2	0,75 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,75 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
3-1	1,72 Ha	Nej	JB2	Nej	S4	S4	1,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
5-0	6,85 Ha	Ja	JB1	Nej	S4	S4	6,85 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,90 Ha	0,00 Ha	0,95 Ha	0,00 Ha
6-0	1,03 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	1,03 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,03 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
6-1	8,94 Ha	Ja	JB1	Nej	S4	S4	8,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
7-0	1,80 Ha	Nej	JB5	Nej	S2	S2	1,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
8-0	6,99 Ha	Ja	JB2	Nej	S4	S4	6,99 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,99 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
8-1	19,12 Ha	Ja	JB2	Nej	S4	S4	19,12 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	19,12 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
9-0	8,64 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	8,64 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,64 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
10-0	5,72 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	5,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
11-0	6,78 Ha	Nej	JB5	Nej	S2	S2	6,78 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,78 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
11-1	1,36 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	1,36 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,36 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
11-2	0,64 Ha	Nej	JB5	Nej	S2	S2	0,64 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,64 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
12-0	7,77 Ha	Ja	JB2	Nej	S4	S4	7,77 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,73 Ha	0,00 Ha	3,04 Ha	0,00 Ha
13-0	11,06 Ha	Ja	JB10	Nej	S2	S2	11,06 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,36 Ha	0,00 Ha	9,69 Ha	0,00 Ha
17-0	14,51 Ha	Ja	JB10	Nej	S2	S2	14,51 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	14,51 Ha	0,00 Ha
18-0	3,56 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	3,56 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,56 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
3-2	0,88 Ha	Nej	JB2	Nej	S4	S4	0,88 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha*	0,88 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
4-0	19,64 Ha	Ja	JB2	Nej	S4	S4	19,64 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,37 Ha	0,00 Ha	11,27 Ha	0,00 Ha
1-0	13,56 Ha	Ja	JB4	Nej	S4	S4	13,56 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	13,27 Ha	0,00 Ha	0,30 Ha	0,00 Ha
7-1	13,60 Ha	Nej	JB5	Nej	S2	S2	13,60 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	13,60 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
1-5	1,14 Ha	Ja	JB4	Nej	G4	S4	1,14 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,14 Ha*	1,14 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Jesper 3-0	5,84 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	5,84 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,84 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Jesper 7-0	0,88 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,88 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,88 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Jesper 9-0	5,37 Ha	Ja	JB2	Nej	S4	S4	5,37 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,37 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Navn	Ha	Drænet	JB type	Vand et	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
Jesper 10-0	1,99 Ha	Nej	JB2	Nej	S4	S4	1,99 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,99 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Total:	174,64 Ha						174,64 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,14 Ha	134,89 Ha	0,00 Ha	39,75 Ha	0,00 Ha

De stjerne (*) markerede arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk. Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing
11. januar 2010

Note:

3-2

Jf. indsatsplanlægningen i området.

1-5

Jf. indsatsplanlægning i området.

Aftalearealer

Samlet areal: 227,30 Ha

1.7 Oplysninger om gødning

Gødningsregnskab (Nudrift)

Produceret Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	27397,85 KgN	5291,40 KgP	0,00 DE	299,48 DE
Svinegylle	0,00 KgN	449,01 KgP	0,00 DE	0,00 DE

Tilført Gødningsmængde

Ingen

Afsat Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	2502,00 KgN	558,00 KgP	0,00 DE	30,70 DE

Modtager:
Dejbjergvej 13
6900 Skjern

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	2145,00 KgN	484,00 KgP	0,00 DE	26,60 DE

Modtager:
Bandsbyvej 29
6950 Ringkøbing

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	808,00 KgN	182,00 KgP	0,00 DE	10,00 DE

Modtager:
Bandsbyvej 44
6950 Ringkøbing

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	996,00 KgN	224,00 KgP	0,00 DE	12,31 DE

Modtager:
Søndervig Landevej 3
6950 Ringkøbing

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	2087,14 KgN	472,40 KgP	0,00 DE	21,00 DE

Modtager:
Dejbjergvej 13
6900 Skjern

Total Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	18859,71 KgN	3820,01 KgP	0,00 DE	198,87 DE

Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
18859,71 KgN	3820,01 KgP	0,00 DE	198,87 DE

Harmonital
1,4 DE/Ha

Gødningsregnskab (ansøgt)

Produceret Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	42423,01 KgN	9596,05 KgP	0,00 DE	390,23 DE
Forarbejdet husdyrgødning	24880,60 KgN	2851,00 KgP	0,00 DE	207,34 DE

Tilført Gødningsmængde

Ingen

Afsat Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	33174,10 KgN	7502,44 KgP	0,00 DE	305,00 DE

Modtager:

Til separationsanlæg

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	5220,80 KgN	1180,71 KgP	0,00 DE	48,00 DE

Modtager:

Dejbjergvej 13
6900 Skjern

Total

Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	4028,11 KgN	912,90 KgP	0,00 DE	37,23 DE
Forarbejdet husdyrgødning	24880,60 KgN	2851,00 KgP	0,00 DE	207,34 DE

Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
28908,71 KgN	3763,90 KgP	0,00 DE	244,57 DE

Harmonital

1,4 DE/Ha

Udbringningsteknologi

Bedste tilgængelige udbringningsteknik

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreader til gylle),

- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur (sort jord og græs indenfor bufferzoner til §7 arealer),
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Gyllen nedfældes typisk til vårsæd og slangeudlægges i vintersæd. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign.. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Gylleseparation

83 % gylle produceret på Bandsbyvej 19 separeres i eget lavtaknologisk separationsanlæg, der placeres på Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing. Ved separationen medgår der i fiberdelen 25 % N og 62 % P i væskedelen 75 % N og 38 % P, (se bilag 11)

Dyreenhederne er ifølge ansøgningen fordelt ud fra, at der i væskedelen må medregnes 120 kg N/DE.

1.8 Beregninger på arealer

Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	situation Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrenet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	134,9 Ha	0,0 kg P/ha/år	11,5 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	4,0 kg P/ha/år
Lavbundslande og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor der ikke er overbelastet med fosfor	39,7 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt	Ja
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	-1790,7 kgP
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	21,6 kg P/ha/år
P-fraførsel, arealvægtet gennemsnit	22,9 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	-1,4 kg P/ha/år

Nitratberegning (Overfladevand)

DE reduktionsprocent	100%
----------------------	------

Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift

DEmax	1,4 DE/ha
DEreel	1,4 DE/ha

Beregning af udvaskning af N via Farm-N

kgN/ha DEmax	70,60 kgN/ha
kgN/ha DEreel	70,50 kgN/ha

Nitratberegning (Grundvand)

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via Farm-N

Ansøgt

1-5	48 mg nitrat pr. Liter
-----	------------------------

Merbelastning (Ansøgt - Nudrift)

1-5	-4 mg nitrat pr. liter
-----	------------------------

1.9 Opbevaringskapacitet

Ringkøbing-Skjern Kommune					
Kærgårdsvej 8				Bilag 9.	
6950 Ringkøbing					
				Herning den	
				2008-07-15	
Opgørelse af tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning hos:					
Anker Aarup					
Bandsbyvej 19					
6950 Ringkøbing.					
Antal dyreenheder i kvæg					
Antal dyreenheder i svin					
Antal dyreenheder i andet					
I alt antal dyreenheder					
Ejendommens opbevaringskapacitet (incl. evt lejet kapacitet)					
Gylle	10.477	tons	svarende til	10,0	måneders kapacitet
Ajle		tons	svarende til		måneders kapacitet
Fast staldgødning		tons	svarende til		måneders kapacitet
Andet		tons	svarende til		måneders kapacitet
På grundlag af beregnet årlig husdyrgødningsproduktion samt gødningslagrenes kapacitet, kan husdyrgødningen udbringes på lovlige tidspunkter.					
Udbringningen af husdyrgødningen på bedriftens marker kan udføres, således at bedriften opfylder kravet om udnyttelse af kvælstoffet set i forhold til reglerne omtalt i Plantedirektoratets hæfte: Vejledning og skemaer 2007/08.					
PS: Kapaciteten i kanalerne er ikke medregnet i de 11 mdr.					
Venlig hilsen					
Helle Borum					
Planteavlskonsulent					

2.0 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi)

BAT renere teknologi og ressourcebesparende tiltag på svinebruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing.

Hensigtsmæssig drift og renere teknologi:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Bedriftens bortskaffelse af affald registreres på affaldsstamkort.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.
- Der føres sprøjtejournal.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Vandforbrug:

Til aktiviteter, hvor der bruges vand, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre følgende:

- rengøring af dyrestalde og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hvert batch. Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- detektering og reparation af lækager.
- Der rengøres efter hvert hold grise i farestalden, klimastaldene og slagtesvinestaldene. Der rengøres i drægtighedsstaldene 1-2 gange årligt. Gangarealerne rengøres hver uge. Stierne i blødsættes via computerstyret iblødsætningsanlæg, og den efterfølgende rengøring bliver derved med et lavere vandforbrug. Der køres med effektive højtryksrensere og derved får man igen lavere vandforbrug.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Energiforbrug:

- Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene.
- Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.
- Der anvendes lavenergipærer i varmelamperne.

Opbevaring af gødning:

- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er tale om en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger
- Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- Der er et tæt flydelag på beholderne.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.

- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Det er BAT at dække gyllebeholderne ved at bruge et af følgende:

- et fast låg, tag eller en teltstruktur, eller
- et flydelag, såsom snittet halm, naturlig udtørringskorpe, lærred, folie, tørv, ekspanderet ler (LECA) eller ekspanderet polystyren (EPS).

Separation:

Jf. BREF kan det være BAT at behandle husdyrgødning på bedriften på visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen. Det påregnes at separere ca. 83 % af gyllen i et lavteknologisk separationsanlæg. Fiberfraktionen fjernes fra ejendommen, hvilket betyder, at der kan holdes fosforbalance på udspretningsarealerne og at kvælstofudvaskningen minimeres. Se desuden separationsbeskrivelsen bilag. 11.

Udbringning af husdyrgødning:

- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab (BAT), hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Gyllen nedfældes under normale omstændigheder på sort jord.
- Gyllen udbringes med slæbeslanger til vintersæd og græs, og skulle det foregå på sort jord nedharves den indenfor 2 timer

Fodring

Redegørelse for anvendelse af BAT

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer.

Derudover nævnes det, at visse fodertilsætninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

Der er på ansøgningstidspunktet pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor indtastet oplysninger, hvorved www.husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af beregningerne fra Svinerådgivning Vest i forbindelse med VVM-redegørelsen af 4. oktober 2005.

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring

Foderet blandes på ejendommen og fosfor- og proteinindholdet ligger indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).

Der anvendes fasefodring ved fodring af smågrisene og slagtesvinene og diegivningsblanding / drægtighedsblanding til søerne, hvilket lever op til BAT-kravene. Det betyder, at grisenes behov på det enkelte produktionsstadium tilgodeses, og at der samtidig ikke sker en overdosering med enkelte næringsstoffer. Dette er med til at sikre, at der ikke sker en unødigt stor udledning af næringsstoffer i gødningen, som derefter ender i naturen.

Foderet ligger indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF) mht. fosfor- og råproteinindhold og der anvendes forskellige blandinger afhængig af den forventede ydelse af soen (drægtighedsblanding, diegivningsblanding mv).

Enzymer tilsættes hvor det skønnes fordelagtigt.

Der anvendes ikke foderkorrektioner i det ansøgte projekt.

Benzoesyre:

Et Bat-blad omkring benzoesyre er undervejs.

Benzoesyre blev i år 2003 godkendt i EU til anvendelse i slagtesvinefoder i doser fra 0,5 til 1,0 pct. Formålet var primært reduktion af ammoniakfordampningen. Benzoesyre er desuden godkendt som konserveringsmiddel i smågrise foder, dog kun i en dosis på 0,5 pct.

Benzoesyre er fravalgt på grund af prisen på syren. Det er så uforholdsmæssigt dyrt, at det ikke kan betragtes som BAT-teknologi.

Staldteknologier

Med henblik på at reducere NH₃-emissionen fra staldanlægget er det i henhold til BREF (2003) generelt BAT i svinestalde at reducere overfladearealet, hvorfra der kan ske NH₃-fordampning, at fjerne gyllen hyppigt fra gyllekanaler, at afkøle gødningsoverfladen samt at bruge overflader, der er nemme at rengøre.

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT:

- Et fuld- eller delspaltegulv med et vakuumsystem nedenunder til hyppig fjernelse af gylle
- et delspaltegulv og en reduceret gødningskanal
- et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse, eller
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler, med hældende væg og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevæg og en hældende gødningsbeholder.

I følge Dansk svineproduktion er de 2 sidstnævnte staldtyper hollandske typer, som ikke har fundet indpas herhjemme.

Der er pt. 3 BAT-blade, hvor version 2 har været i høring til 15. april 2009. Den endelige udgave forventes at foreligge:

- Køling af gylle (BAT-blad af 19-5-2009)
- Forsuring af svinegylle (Sl.St.02:v2.04-09)
- Luftrensning med syre (Sl.St.02:v2.04-09)

Disse Bat-blade afløser de gamle Bat-byggeblade og Bat-kandidater (gyllekøling 106.04-53 og 106.01-51), (forsuring 106.04-54 og 106.04-56) og (luftrensning med syre 106.04-57).

Derudover er der følgende gamle Bat-byggeblade, som ikke bliver revurderet:

- Slagtesvin: delvist spaltegulv med 1/3 spaltegulvsareal (106.04-52)
- Smågrise: to-klimastald med delvist spaltegulv (106.03-52)
- Diegivende søer: faresti med delvist spaltegulv (106.02-51).

Hvorvidt de gamle Bat-blade stadig beskriver en Bat-teknologi vides pt. ikke. Der er dog ikke tvivl om, at der fra de 3 ovennævnte gulvtyper er en lavere ammoniakfordampning end fra et fuldspaltet gulv.

Da et fuldspaltet gulv jf. Bref-dokumentet fra 2003 er at betragte som BAT vil de 3 ovennævnte gulvtyper til fulde opfylde Bat-kravet om anvendelse af teknologi med lavere NH₃-fordampning.

Der er taget udgangspunkt i Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering af BAT-niveau ved beregning af ammoniakreduktion.

Bat-niveauet svarer til ammoniakfordampningsniveauet ved de tre ovennævnte BAT-byggeblade. Dette niveau er overholdt i ansøgningen.

Ud over stierne i den gamle farestald med fuldspalter lever alle stalde op til BAT-kravene jf. de ovennævnte BAT-blade og BAT-byggeblade. Alle overholder BAT-kravene jf. Bref-dokumentet, som er den Europæiske standard for BAT.

Der vil i de gamle farestier blive taget hensyn til hvad BAT er ved en kommende gennemgribende reovering.

- Bedriftens ansvarlige har konstant fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne.
- Der følges løbende op på udviklingen på staldsystemer, der giver den mindst mulige miljøbelastning.
- Ansøgningen og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på forbedringer der lever op til nutidens miljøkrav.
- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt konstant vil blive indhentet ny og bedste viden, der gør anlægget til en fremtidssikret virksomhed.
- Gyllen udsluses hver uge.

Gyllekøling:

Gyllekøling er beskrevet i Bat-blad af 19-5-2009.

Der etableres gyllekøling i både de nye og gamle drægtighedsstald og klimastalde. Der regnes med en ammoniakreducerende effekt på 21,4% fra drægtighedsstaldene og 15% i klimastaldene. Overskudsvarmen anvendes i fremtiden til opvarmning af staldanlægget. Der henvises til BAT-blad for nærmere beskrivelse af beregningerne til beregning af effektiviteten.

Reovering af stalde

- Bygningerne 2, 3, 5 og 8 (se bilag 4) væltes i forbindelse med det kommende byggeri, og der opføres et 200 m² velfærdsrum i stedet.
- Stald nr. 7 med løbeafdeling reoveres i forbindelse med udvidelsen. Her er der fortsat delvis spaltegulv.
- De resterende stalde reoveres løbende efter behov.

De valgte teknologier til overholdelse af BAT-niveauet, som er fastsat efter de gultyper der pt. er BAT-byggeblade på, samt de 20% ammoniakreduktion (generelle krav) er:

- Gyllekøling (BAT-blad af 19-5-2009)
- Smågrise: to-klimastald med delvist spaltegulv (BAT-byggeblad 106.03-52)

Fravalg af staldteknologi – under hensyn til proportionalitetsprincippet

Forsuring

Svinebrug har indenfor svovlsyrebehandling af gylle betegnelsen BAT-kandidat jf. BAT-byggeblad 103.04-54 og 106.04-56. Det indikerer, at miljøeffekten i forhold til udgiften er høj.

Forsuring er ikke BAT på soejendomme.

Da der er en række ældre stalde (fra før 2000), vurderes det, at kendskabet til betonkvaliteten er således, at gylleforsuring ikke vil være en mulighed.

Der vil ikke kunne etableres forsuring på hverken den nye eller den eksisterende drægtighedsstald, da der er tale om et gyllesystem med linespil.

Da udvidelsen bygger på gylleaftalearealer kommer fortjenesten i form af mere kvælstof i gyllen ikke den pågældende landmand til gode, og prisen pr. kg reduceret N vil være betydelig højere.

Det medfører at der ikke er tale om proportionalitet ved indførelse af denne teknologi på ejendommen, og teknologien kan derfor ikke betegnes som BAT på denne ejendom.

Luftrensning

I det nye Bat-blad (Sl.St.02:v2.04-09) står der, at kemisk luftrensning stadig er på forsøgsstadiet. Et anlæg, der ikke er længere fremme i udviklingen, kan ikke være BAT-teknologi.

Der er ikke længere danske firmaer, der forhandler teknologien, hvilket gør det til en usikker investering mht. til efterfølgende service, reservedele mv. De hollandske typer på markedet har ydermere ikke været afprøvet under danske forhold, hvilket gør, at teknologien endnu ikke kan anbefales.

Der etableres ikke kemisk eller biologisk luftrensning i hverken nye eller gamle staldanlæg.

Kemisk luftrensning af 60% af afgangsluften er omtalt i BAT-byggeblad 106.04-58 (arkiveret 2007) med en reduktion af ammoniakfordampningen på ca. 50% og en meromkostning på ca. 8 kr. pr. produceret slagtesvin.

Biologisk luftrensning har vist en bedre lugtreducerende effekt end kemisk luftrensning. Der er imidlertid en del problemer med tilstopning af filtre, ligesom der ikke er foretaget en økonomisk evaluering af biologisk luftrensning. Der arbejdes fortsat intenst på udviklingen af driftsikre anlæg til kemisk og biologisk luftrensning. Hverken kemisk eller biologisk luftrensning er beskrevet i BREF-dokumentet.

Overdækning af gylletanke

Overdækning af den nye tank fravælges, da man er god til at holde et rigtig godt flydelag på gylletankene. En tankoverdækning til en 5000 m³ tank koster ca. 300.000,- og i dette tilfælde kan den reducere 252 kg N. Det giver en pris på 1.191 kr. pr. kg reduceret N. Der er altså ikke proportionalitet i dette tiltag og det fravælges.

Bilag 2. Miljøvurdering for miljøgodkendelsen

2.1 Baggrund for miljøgodkendelsen

Med virkning fra 1. januar 2007 trådte nye regler for miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug i kraft.

De nye regler medfører, at der ikke længere skal udarbejdes VVM-redegørelse som følge af den ansøgte udvidelse af husdyrbruget, men at der i stedet skal udarbejdes en miljøgodkendelse efter §12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genepåvirkningen ved udvidelsen af husdyrbruget.

Der gøres hermed opmærksom på, at i de følgende afsnit anvendes forkortelsen "§7 i loven", hvilket henviser til §7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.2 Generelle afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§6 og 8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Placeringsmæssigt er anlægget derfor ikke vurderet til at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

2.3 Ejendommens husdyrhold, staldanlæg, drift og gødningshåndtering

I forbindelse med en udvidelse af dyreholdet til 299,48 i 2006 er der udarbejdet en VVM-redegørelse og et tillæg til Regionplan 2001 (oktober 2005) samt en kapitel 5 miljøgodkendelse udarbejdet af Holmsland Kommune 4. oktober 2005.

Vilkåret om fosforbalance på egne/forpagtede udbringningsarealer videreføres fra Miljøgodkendelsen fra 4. Oktober 2005 til denne godkendelse og det er overholdt.

Da der indgår flere arealer og andre arealer i ansøgningen end i tidligere kapitel 5 godkendelsen og beregningsmetoderne til beregning af N udvaskningen til grundvand og overfladevand er forskellige, vurderes det, at det ikke er muligt at sammenligne vilkårene til N udvaskningen fra kapitel 5. godkendelsen med beregningerne til arealerne i ansøgningen. Ansøgningssystemets generelle krav til N udvaskning til overfladevand er overholdt og udvaskningen til grundvand er overholdt inden for de nye nitrutfølsomme indvindingsområder på Holmland.

Der foreligger en afgørelse fra 27. Juli 2006 om, at en ændring i dyreholdet på Bandsbyvej 19 ikke er omfattet af kravet om VVM-screening. Det er en forudsætning for denne afgørelse om ikke-VVM-screeningspligt, at de vilkår og forudsætninger – eksempelvis med hensyn til overholdelse af udvaskningsniveauer, bygningshøjder m. v. – der fremgår af VVM redegørelsen for ejendommen, stadig overholdes.

Der er medsendt en beregning af opbevaringskapaciteten (bilag 1) og af den fremgår det at der er en tilstrækkelig opbevaringskapacitet til bedriften når der etableres en ny gyllebeholder på 5000 m³.

Den nye gyllebeholder ligger over 100 m fra nærmeste grøft og vandløb (afstand 108 m) og derfor stilles der ikke vilkår om etablering af en vold omkring beholderen men ansøger opfordres til at bruge overskudsjord fra udgravning af gyllebeholder og staldanlæg til etablering af en barriere omkring gyllebeholderen.

Overfladevand fra anlægget ledes på ansøgningstidspunktet til en grøft mellem ansøgers jord og naboen øst for maskinhuset (bygning 12). Med udvidelsen øges det bebyggede areal med ca. 2000 m². Grøften leder ikke direkte til beskyttet vandløb eller søer så den ekstra vandmængde der tilføres grøften efter udvidelsen, vurderes ikke at medføre nogen væsentlig påvirkning. Der er stillet vilkår om at overfladevand ikke må ledes til grøfter med direkte forbindelse til beskyttede søer og vandløb.

Der etableres gyllekøling i stald 18, 19, 21 og 22 for at overholde kravene til ammoniak. Der er sat vilkår til driften og effektiviteten af gyllekølingsanlægget og anlægget vurderes derfor at opfylde og opnå den reduktion i ammoniakfordampningen som fremgår af ansøgningen.

Væskefraktionen og en del af den ikke separerede gylle fordeles med 1,4 DE/ha på de 175,18 ha i godkendelsen og 48 DE (ikke separeret gylle) afsættes til Dejbjergvej 13, 6900 Skjern. Der udarbejdes §16 arealgodkendelse til Dejbjergvej 13.

Udvidelsen af dyreholdet samt etablering og renovering af staldbygninger er planlagt i etaper og hele projektet forventes ifølge ansøgningen at være færdigt 1.1.2015 (se bilag 1 afsnit 1.1). Loven giver mulighed for en længere tidsfrist for udnyttelsen af en miljøgodkendelse, hvis godkendelsen omfatter planlagte udvidelser eller ændringer. Det er kommunens vurdering, at der derfor kan gives en længere frist end 2 år for udnyttelse af godkendelsen. Godkendelsen skal være udnyttet inden 5 år fra meddelelsen af miljøgodkendelsen jf. vilkår 2.

Der gøres opmærksom på, at påfyldning og rengøring af marksprøjten til pesticider desuden skal følge reglerne i bekendtgørelse nr. 268 af 31.3.2009.

Både opbevaring og bortskaffelse af døde dyr er reguleret af bekendtgørelser, som administreres af Fødevarestyrelsen, bek. nr. 439 af 11.05.2007, nr. 1005 af 14.8.2007, nr. 754 af 8.7.2008.

2.4 Ammoniak

Generelt krav om reduktion af ammoniak fra husdyrbrug

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet for husdyrbruget er 20 % dog med visse modifikationer jf. lovgivningen.

Ifølge ansøgningen er det lovpligtige reduktionskrav for ammoniak efter udvidelsen af husdyrbruget opfyldt ved etablering af gyllekøling i stald 18, 19, 21 og 22 der etableres efter miljøstyrelsens BAT-blad "Køling af gyllen i svinestalde".

Individuelt krav til ammoniakbelastning på ammoniakfølsomme naturområder

Beskyttelsen af naturområder mod ammoniakdeposition er rettet mod områder, der er omfattet af lovens § 7, og som betegnes som "særlige naturområder". Derudover har Ringkøbing-Skjern Kommune udpeget nogle naturområder, der også vurderes særligt

ammoniakfølsomme ("anden kvælstoffølsom natur"), og kommunens mål er, at disse skal beskyttes mod ammoniakdeposition på lige fod med §7 naturområderne.

Inden for såkaldte "bufferzoner" til disse naturområder må merbelastningen af ammoniak ikke overskride fastlagte beskyttelsesniveauer. Bufferzone I er inden for 0 - 300 m, og bufferzone II er inden for 300 - 1000 m, fra disse naturområder.

Husdyrbrugets stald og lager ligger uden for bufferzonerne I og II til naturområder omfattet af §7 i loven samt anden kvælstoffølsom natur. Det nærmeste område er Lodbjerg Hede der ligger 3400 m fra bedriften.

Nogle af udbringningsarealerne ligger mindre end 1000 m fra naturområder omfattet af lovens §7. På disse udbringningsarealer skal udbringningen af flydende husdyrgødning / væskefraktion på sort jord eller græsmarker derfor i henhold til Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (BEK nr. 1695 af 19.12.06) ske ved nedfældning.

Der må endvidere ikke i henhold til vilkår til udbringningsarealerne placeres markstakke på udbringningsarealerne inden for 300 m fra §7 naturområderne.

Naturområder omfattet af §7 i loven, som ligger mere end 1000 m fra stald og lager samt alle øvrige § 3-naturområder, er som udgangspunkt tilstrækkelig beskyttet mod ammoniakdeposition af det generelle reduktionskrav gældende for husdyrbruget. Der ligger heller ikke §3 eller §7 områder nærmere end 1000 m fra stald og anlæg.

Det er derfor vurderet, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil medføre væsentlige virkninger på naturområder omfattet af lovens §7 eller på andre naturområder beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §3.

2.5 Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtemissionen fra staldanlæg, hvilke er foretaget efter henholdsvis den nye lugtvejledning og FMK-modellen. Lugtgeneafstandene (afstande hvor der kan forventes væsentlig lugtgener) er ifølge ansøgningen som følgende:

Byzone:	703,60 m
Samlet bebyggelse:	520,46 m
Enkelt bolig:	219,07 m

Ifølge ansøgningen er de faktuelle afstande minimum 715,75 m til samlet bebyggelse (Kloster By) og 261,17 m til enkelt bolig uden landbrugspligt (Bandsbyvej 21). Afstanden til den nærmeste byzone (Kloster By) er 685,84 m.

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for samlet bebyggelse overholdt, idet den ligger længere væk end "1,2 gange geneafstanden".

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for byzone og enkeltbolig overholdt, idet "korrigerede geneafstand (703,60 m for byzone og 31,46 m for enkelt bolig) er kortere end "den vægtede gennemsnitsafstand" (719,32 m for byzone og 261,17 for enkelt bolig).

Lugtgene kriteriet til enkelte af staldene i forhold til nærmeste byzone er ikke overholdt men da der er tale om et vægtet gennemsnit overholdes kravet samlet set.

Beregningerne af lugtemissionen viser altså, at geneafstandene fra staldanlægget er mindre end de faktuelle afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig (uden landbrugspligt).

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone- eller sommerhusområder inden for geneafstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

2.6 Fosfor

Risikoarealer

Der er ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer, som skrånere 6 grader eller derover mod vandområder. Det er derfor vurderet, at der ikke er særlig risiko for overfladestrømning af fosfor fra husdyrbrugets udbringningsarealer til vandmiljøet.

Fosforbelastningen

Beskyttelsen af vandområderne mod fosfor er rettet mod oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor. (På bilag 6 ses udbringningsarealerne i forhold fosforfølsomme områder og okkerklassificering).

Ifølge ansøgningen afvander de fleste udbringningsarealer til Natura 2000-området Stadil Fjord. De sydligste arealer afvander til den nordlige del af Ringkøbing Fjord der ikke er udpeget som Natura 2000-område.

I VVM-redegørelsen fra 2005 sættes der vilkår om, at der skal være fosforbalance på arealerne. I den ansøgte drift sker der ikke en merbelastning i forhold til nudriften. Dette kan realiseres ved separering af gyllen i ansøgt drift.

39,75 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænede/grøftede lavbundsarealer ikke okkerklasse 1. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet ikke må øges.

Ifølge ansøgningen ligger 134,89 ha af udbringningsarealerne i "P-klasse 0". Disse arealer udløser derfor ikke skærpede krav til husdyrbrugets fosforoverskud, idet de generelle harmoniarealer anses tilstrækkelige til beskyttelse af Natura 2000-området mod fosfortilførsel fra arealerne.

Det fosforoverskud, som kan tillades fra husdyrbrugets arealdrift, skal regnes på bedriftsniveau. Dette niveau overholder ansøgte projekt ifølge ansøgningen ved anvendelse af virkemidlet gylleseparering (se bilag 2 afsnit 1.8). Ved anvendelse af gylleseparering opnås der desuden fosforbalance på arealerne (P-overskud/ha/år er minus 1,4 kg P/ha/år) hvilket betyder at udvidelsen af dyreholdet til 390,23 DE ikke forårsager en merbelastning med fosfor til Stadil Fjord i forhold til nudriften (se bilag 12).

Det er derfor vurderet, at husdyrbrugets arealdrift efter udvidelse ikke vil medføre en væsentlig fosforpåvirkning af Natura 2000-området Stadil Fjord.

2.7 Nitrat

Overfladevand:

Beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskningen er rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder. Arealer som hører under kategorierne "Nitratklasse I, II eller III" er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for (dog med visse modifikationer).

Næsten alle udbringningsarealer ligger i oplandet til Stadil Fjord, som er et kvælstofsårbart Natura 2000-område. De sydligste arealer afvander til den nordlige del af Ringkøbing Fjord der ikke er udpeget som Natura 2000-område. Udbringningsarealerne ligger dog ikke i nitratklasserne I, II eller III, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra arealerne til overfladevandet alene er reguleret af de generelle harmoniregler, som ifølge ansøgningen er overholdt.

Ifølge ansøgningen kan der på ejede og forpagtede arealer tillades et husdyrtryk på 1,4 DE/ha, og det ansøgte husdyrtryk er 1,4 DE/ha. Udvaskningsberegninger viser desuden, at den tilladte kvælstofbelastning til overfladevandet (DE_{max}) er 70,60 kg N/ha/år. Ifølge beregningerne vil den reelle (DE_{reel}) nitratudvaskning til overfladevandet være 70,50 kg/N/ha/år.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveauer for kvælstofudvaskningen til overfladevandet (harmonireglerne) ifølge ansøgningen er overholdt, vurderes det, at den ansøgte drift af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig kvælstofpåvirkning af Natura 2000-området Stadil Fjord.

Grundvand:

Udbringningsarealerne ligger i område med både begrænsede, almindelige og særlige drikkevandsinteresser. De særlige drikkevandsinteresser ligger omkring Kloster by.

Ved husdyrbrugets arealer er der enkelte markvandingsboringer. Ved boringer, jf. § 22, stk. 1 i Miljøbeskyttelsesloven, bør der holdes et fredningsbælte omkring borestedet på mindst 10 m for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der bør holdes en sprøjte- og dyrkningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er rettet mod de nitratfølsomme indvindingsområder.

Husdyrbruget har udbringningsarealer på Holmsland.

Kommunen har fra Miljøcenteret modtaget en kortlægning over grundvandets følsomhed på Holmsland. Denne kortlægning skal ligge til grund for den indsatsplan, der er ved at blive udarbejdet. Indsatsplanen er en plan over de tiltag, der skal igangsættes og gennemføres for at opnå en beskyttelse af grundvandsressourcerne i området. Ifølge den nye kortlægning er der ændringer i udpegningen af nitrat følsomme områder i det pågældende område (se bilag 8). I forbindelse med den nye kortlægning på Holmsland udgår de gamle kort for området.

Ringkøbing-Skjern kommune har sat restriktioner på udledningen af nitrat for at beskytte grundvandet i de nitratfølsomme områder på Holmsland. På arealer i nitratfølsomt indvindingsområde, må udvaskningen fra rodzonen ikke overstiger 50 mg nitrat/l.

Ifølge ansøgningen ligger mark 3-2 i nitratfølsomme indvindingsområder ifølge de gamle kort. Nyeste tilgængelige viden som viser at området ikke er nitratfølsomme indvindingsområder og arealet er i ansøgningen redigeret til at være uden for nitratfølsomme indvindingsområde.

Ifølge ansøgningen ligger 1,14 ha (mark 1-5) af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer i nitratfølsomme indvindingsområder i forhold til de nye kort og indsatsplanlægningen (se bilag 8).

Ifølge ansøgningen skal der anvendes projektilpasning i form af G4-sædskifte med 40 % miljøgræs på mark 1-5.

Beregningerne i ansøgningen viser, at nitratudvaskningen ved anvendelse af projektilpasningen vil være 48 mg nitrat/l på alle ejede/forpagtede udbringningsarealer i det nitratfølsomme indvindingsområde, og merbelastningen vil være -4 mg nitrat/l. Beskyttelsesniveauet for det nitratfølsomme indvindingsområde er således overholdt ved anvendelse af projektilpasning.

På udbringningsarealerne uden for nitratfølsomme indvindingsområder er beskyttelsesniveauet for nitratudvaskningen til grundvandet harmonigrænsen, hvilket ifølge ansøgningen er overholdt

Da beskyttelsesniveauerne er overholdt, vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig nitratpåvirkning af grundvandet herunder de nitratfølsomme indvindingsområder.

2.8 Natur

Vandløb:

Der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til bekendtgørelse nr. 1043 af 20. oktober 2008 af lov om vandløb § 69 stk. 1, gælder følgende for flere af husdyrbrugets udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb:

- *Dyrkning, jordbehandling, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 m.*

Det betyder, at der er krav om 2 m dyrkningsfrie bræmmer langs de vandløb, der er angivet som "2 m bræmmer ved vandløb" på bilag 5a og 5b. Det er ansøgers pligt at oplyse eventuel gyllemodtager om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

§3 naturområder:

I henhold til Naturbeskyttelsesloven må der ikke foretages ændringer i tilstanden af naturområder, der hører under §3-beskyttelsen.

Der er §3-moseområder i tilknytning til de nordvestlige udbringningsarealer samt et §7-hede områder (se bilag 5a). Mark 5-0, 6-0, 6-1 ligger i bufferzone 1 og mark 9-0, 10-0 ligger i bufferzone 2 og hedeområderne er dermed beskyttet af krav om nedfældning og vilkår om at der ikke må placeres markstakke på arealer i bufferzone 1.

Dele af arealerne på bilag 5b er placeret i tilknytning til §3-mose, der ligger i den sydlige ende af Stadil Fjord. Af VVM-redegørelsen fremgår det at Rørsumpen i kanten af Stadil Fjord er domineret af tagrør med spredt opvækst af pilebuske. Strandrørsumpen rummer ikke særlige botaniske værdier, og er derfor ikke specielt sårbar overfor kvælstofdeposition.

Det vurderes, at udbringning af husdyrgødningen eller den medfølgende N- og P-udvaskning fra markerne ikke vil medføre sådanne ændringer af §3 områderne.

Der er §3-naturområder inden for 1000 m fra ejendommen, som ikke er omfattet af lovens §7. Der er tale om §3-eng-, §3-mose- og §3-søområder der ligger 800-1000 m fra ejendommen og de er b- eller c-målsatte.

I VVM-redegørelsen fra 2005 fremgår det at: Udvidelsen af svinebruget vil medføre en øget ammoniakfordampning fra produktionen, og dermed en øget luftbåren kvælstofpåvirkning af de omkringliggende naturtyper. På baggrund af en besigtigelse vurderes det, at

vegetationen på de omkringliggende naturtyper ikke er følsom over for den øgede kvælstofbelastning fra produktionen. I vurderingen fremgår det også, at der ikke er kvælstoffølsomt natur inden for 2001 m fra ejendommen (0,1 kg N konsekvensradius) (se bilag 10).

Det vurderes at den forøgede ammoniakfordampning der vil ske ved udvidelsen af dyreholdet til 390,23 DE ikke vil påvirke de §3 naturområder der ligger inden for 1000 m fra bedriften, da de tidligere (se oven for) ved besigtigelse ikke er vurderet som værende kvælstoffølsomme.

International natur:

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Natura 2000-området Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord nr. 66 hvilket omfatter EF-habitatområdet nr. 59, EF-fuglebeskyttelsesområdet nr. 41 og Ramsarområdet nr. 3.

Anlægget er beliggende inden for udpegningen af dette internationale beskyttede område og der er ca. 800 m vandkanten af Stadil Fjord. Nogle udbringningsarealer ligger helt ned til Fjorden, (se bilag 5a og 5b).

Amtet har tidligere i forbindelse med en udvidelse på Bandsbyvej 19 i 2005 vurderet, at der ikke er arter eller naturtyper som indgår i udpegningsgrundlaget for Ringkøbing eller Stadil Fjord, der kan blive påvirket negativt af den ansøgte produktion med hensyn til ammoniakdepositionen (se bilag 10).

På baggrund af ovenstående og afstanden fra staldanlægget til Natura 2000-området Stadil Fjord er 800 m i nordlig retning vurderes det, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt med ammoniak og derfor ikke indebærer forringelser eller medføre forstyrrelser for områdernes udpegningsarealer.

Ejendommens sydlige udbringningsarealer afvander til den nordlige del af Ringkøbing Fjord. Den nordvestlige del af Ringkøbing Fjord er ikke udpeget som Natura 2000-område.

Resten af ejendommens udbringningsarealer afvander til Natura 2000-området Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord (nr. 66). Området er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Stadil Fjord betegnes som en brakvandssø af stor national betydning, da søen huser 52 forskellige arter af undervandsplanter. Vest Stadil Fjord, Søndre Dyb og Mellem Dyb, kan karakteriseres som kransnålalgesøer.

Området er udpeget for at beskytte følgende arter: Odder, Vandranke, Hav- og Bæklampret.

En række af de beskyttede fugle har haft en positiv udvikling i antal efter et naturgenopretningsprojekt i Vest Stadil Fjord, eksempelvis Kortnæbbet- og Bramgås samt Krik- og Spidsand. Undtagelsen er plettet Rørvagtel, der i de seneste årtier har været en sjælden ynglefugl i området. Arealer ved Vest Stadil Fjord og Hindø i Stadil Fjord er desuden fredet.

Det er kommunens vurdering, at ansøgningssystemets generelle krav til udvaskning af N til Natura 2000-området Stadil Fjord, kravet om fosforbalance på arealerne samt det, at der ikke forekommer arealer med risiko for overfladeafstrømninger er tilstrækkeligt til at opfylde habitatbekendtgørelsens krav om ikke at indebære forringelser eller medføre forstyrrelser for områdets udpegningsarealer i denne mellempperiode, indtil der foreligger handleplaner i henhold til miljømålsloven.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000 området i en sådan grad, at der skal foretages konsekvensvurderinger i henhold til habitatbekendtgørelsen.

Bilag IV-arter:

I henhold til habitatdirektivets artikel 12 må der ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge Bilag IV-arters yngle- eller rasteområder.

Følgende arter kan tænkes at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune: småflagermus, markfirben, odder, spidssnudet frø og strandtudse.

Arterne forekommer næppe på husdyrbruget, men nedenstående arter kan muligvis findes i habitater i nærheden af husdyrbruget:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af husdyrbruget og driften af dette.
- Odder: kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af husdyrbruget og driften af dette.
- Markfirben: er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af husdyrbruget og driften af dette.
- Spidssnudet frø: kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. På grundlag af den nuværende viden vurderes husdyrbruget og driftens af dette ikke at true den spidssnudet frø.
- Visse vandtilknyttet insekter: kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt når vandmiljøerne næringsstofberiges eller gror til.
- Strandtudse: kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer.

Alle padder er fredede og for at tilgodese vandhullernes fremtidige kvalitet som leve- og ynglested for padder heri blandt særligt strandtudse, skal gødskning og sprøjtning ved vandhullerne begrænses. Der skal derfor holdes en gødsknings- og sprøjtning fri zone på mindst 10 m til vandhullerne jf. vilkår 63.

På grundlag af den nuværende viden og vilkår vedr. gødsknings- og sprøjtning fri zone vurderes det, at husdyrbruget og driften af dette ikke vil medføre negativ påvirkning af Bilag IV-arter.

Samlet vurdering

Da husdyrbruget overholder de lovpligtige beskyttelsesniveauer for fosfor- og nitratudvaskning samt for naturområder omfattet af §7 i loven, og idet det generelle reduktionskrav gældende for husdyrbruget som udgangspunkt anses tilstrækkeligt til beskyttelse af andre naturområder mod ammoniakdeposition, er det vurderet, at den ansøgte udvidelse af husdyrbruget ikke vil have væsentlig virkning på §3-områder eller andre naturområder, som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller særlig sårbare overfor næringsstofpåvirkning. Det er endvidere vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter) eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

2.9 Landskabelige værdier / interesseområde

Landskabet omkring ejendommen er i Ringkjøbing Amts Regionplan 2005 kortlagt som landskabeligt interesseområde. Hele Holmsland og arealerne omkring Stadil Fjord er udpeget som landskabeligt interesseområde.

Ejendommens bygninger og planlagt byggeri fremgår af bilag 4a. Staldanlægget er opført i røde teglsten med eternittag. Stuehuset er opført i brunsten med cement-tagsten. I forbindelse med udvidelsen af produktionen opføres en ny drægtighedsstald på 960 m² i forlængelse af den eksisterende drægtighedsstald, en ny klimastald på 1200 m² i forlængelse

af den eksisterende klimastald samt en ny gyllebeholder på 5000 m³. Nyanlægget opføres i tilsvarende materialer som de øvrige bygninger, og bygningshøj den bliver ligeledes tilsvarende, således at nyanlægget harmonerer med ejendommens øvrige bygninger. Bredmose ligger i et fladt terræn, cirka 900 meter syd for Stadil Fjord. Syd for staldanlægget er der en samlet beplantning på 0,3 hektar, der slører produktionsanlægget fra Bandsbyvej. Derudover er der spredt beplantning rundt om ejendommen. Der er desuden stillet vilkår om beplantning omkring den nye gyllebeholder.

Der opføres ikke byggeri inden for strand- og åbeskyttelseslinjer, fredet områder, skovbyggelinjen eller inden for kirkezoner og kirkebyggelinjer.

Det er på baggrund af ovenstående vurderet, at de nye bygninger hverken vil skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Ejendommen og hovedparten af udbringningsarealerne ligger i områder, der i amtets regionplan er udpeget som kystnærhedszone. I kystnærhedszonen skal sammenhængende kyststrækninger uden bebyggelse eller tekniske anlæg bevares som landskabelige helheder, hvor der ikke må opføres byggeri eller etableres anlæg, med mindre det drejer sig om byggeri og anlæg, der er erhvervsmæssigt nødvendige for jordbrugerhvervene. Udvidelsen af anlægget til Bandsbyvej 19 vurderes at være nødvendig for jordbrugerhvervet.

2.10 Kulturmiljø

Området omkring anlægget og arealerne indeholder iht. Regionplanen 2005 ikke et særligt værdifuldt kulturmiljø.

Der er kulturhistoriske interesseområder ved nogle af udbringningsarealerne men da der ikke opføres byggeri på arealerne vurderes udvidelsen af dyreholdet ikke at påvirke kulturhistoriske interesser.

På husdyrbrugets arealer ligger der beskyttede diger efter Museumloven § 29a (se bilag 9). Der gøres opmærksom på, at digerne ikke må ændres eller fjernes uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

2.11 Til- og frakørsel til virksomheden

Der forventes en forøget transport med lastbil til bedriften på ca. 2% mens transport med traktor og vogn ikke ændres. Transportvejene fremgår af bilag 4b. Transport af husdyrgødning til aftalearealerne ved Dejbjerg går gennem Kloster og Ringkøbing by men transporten vil foregå i lastbil så evt. gener formindskes samt der er sat vilkår om at transport igennem byzonen skal udgå lørdage og søndag. Bedriftens transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

2.12 Separationsanlæg

Minimum 83% af husdyrgødningen fra Bandsbyvej 19 separeres vha. et lavteknologisk gylleseparationsanlæg (se bilag 11). Der er sat vilkår til driften og effektiviteten af separationsanlægget og anlægget vurderes derfor at opfylde og opnå de reduktioner af N og P i væskefraktionen som fremgår af ansøgningen samt ikke at medføre væsentlige virkninger på miljøet eller de omkringboende.

2.13 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkraav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget er velbegrandede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra er velbegrandede.

Desuden er der stillet vilkår at der føres egenkontrol med driften og effektiviteten af gyllekølingsanlægget og separationsanlægget. Der er endvidere stillet vilkår om, at der inden udbringning af væskefraktion skal udtages analyse af væskefraktionens indhold af kvælstof og fosfor.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af nitratudvaskning til overfladevand og grundvand, fosforoverskud, ammoniakemission, samt lugtgeneafstande.

2.14 Bedst tilgængelig teknik (BAT)/renere teknologi

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at nedenstående punkter generelt vil opfylde kravene til BAT, dog således, at ikke alle punkter skal være opfyldt for hvert projekt.

§12	Svin
Manage-ment (driftledelse)	Mark- og gødningsplaner Beredskabsplan Affaldshåndtering Rengøring omkring siloer Kurser og efteruddannelse Medarbejdere orienteres om miljøgodkendelse
Foder	Benzoesyre Fytasetilsætning Reduceret råprotein (slagtesvin) (se niveauer i BREF-dokument)
Staldind-retning	Delvist spaltegulv 50-75% Gylleforsuring (kandidat)

	Gyllekøling Luftvasker med syre Biologisk Luftrensning (se BAT-byggeblad på www.mst.dk)
Forbrug af vand og energi	Drikkenipler Vask af stalde sker ved iblødsætning og vask med højtryksrensere Eftersyn og service af vandinstallationer Strømbesparende installationer (se evt. BREF-dokument for intensiv fjekræ og svineproduktion)
Opbevaring/ behandling	Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle Konstant flydelag på gyllen Fast overdækning Logbog Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle 10.års eftersyn
Udbringning	Gyllen analyseres for indhold af P og N Udbringningen tilpasses afgrødernes vækstperiode og tilførsel af handelsgødning Udbringningen foregår efter godt landmandsskab Nedfældning på sort jord og græsmarker De generelle regler ifølge Bekendtgørelsen

Ansøger har redegjort for anvendelsen af den bedste tilgængelige teknologi i Miljøredegørelsen punkt 2.0.
Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer følgende:

Management

I projektet lægges hovedvægten på uddannelse af medarbejderne, forbrugsregistreringer i driftsregnskabet, jævnlig rengøring omkring bygninger og på veje samt udarbejdelse af en beredskabsplan.

Kommunen vurderer, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for ejendommen.

Foder

I projektet lægges hovedvægten på foderplaner og fasefodring og enzymer tilsættes hvor det skønnes fordelagtigt.

Kommunen vurderer, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for ejendommen.

Staldindretning

I projektet etableres den nye klimastald (21) og nye drægtighedsstald (22) med gyllekøling efter miljøstyrelsens BAT-blad "Køling af gyllen i svinestalde".

Den eksisterende drægtighedsstald (18) og den eksisterende klimastald (19) tilkøbes samme gyllekølingssystem.

Stald nr. 7 (Løbeafdeling med 75 stipladser til søer med individuel opstaldning) renoveres og er fortsat med delvis fast gulv (1/3 fast gulv). Der er ikke noget BAT-blad på gulvtypen i løbe/drægtighedsstalde.

Slagtesvinestaldene (9 og 10) er med drænet gulv + spalter (33/67) og den gamle faresti (11) er med et fuldspaltegulv. Disse stalde skal leve op til samme krav om reduceret ammoniakemission som vil stilles til nye stalde ved næste gennemgribende renovering eller senest ved næste revurdering af miljøgodkendelsen om 8 år.

Kommunen vurderer, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for ejendommen.

Forbrug af vand og energi

I projektet lægges vægt på at reducere vand- og energiforbruget ved, at staldene vaskes med iblødsætning og højtryksrensning, der anvendes multistep ventilation, som styres af antallet af igangsatte ventilatorer, vask af ventilatorerne, brug af drikkenipler, og at lyset kun er tændt under fodring. Samt at der sker varmeindvinding fra gyllekølingen.

Kommunen vurderer, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for ejendommen.

Opbevaring/behandling

I projektet lægges vægt på separering af gyllen. Flydelaget kontrolleres jævnligt, der føres logbog, og tanken er tilmeldt den 10-årige beholderkontrol for at sikre tæthed og stabilitet. Kommunen vurderer, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for ejendommen

Udbringning af husdyrgødning

I projektet lægges vægt på, at der udarbejdes en detaljeret gødningsplan, så udbringningen tilpasses afgrødernes behov. Udbringning foretages ved nedfældning på sort jord og i græsmarker og finder hovedsageligt sted på hverdage og under vindforhold, der ikke generer naboerne. Udbringningen følger desuden husdyrgødningsbekendtgørelsens krav.

Kommunen vurderer, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for ejendommen.

Det er på baggrund af ovenstående vurderet, at husdyrbruget har truffet foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved at anvende bedst tilgængelig teknik.

2.14 Alternative løsninger

Ansøger har oplyst, at placeringen af de nye stalde har været overvejet, men at den valgte placering anses som værende mest hensigtsmæssig i forhold til logistik og det omgivende miljø.

Realiseres den planlagte udvidelse af produktionen ikke, vil den nuværende drift på ejendommen fortsætte på kort sigt. På længere sigt vil alternativet være at finde en ejendom, hvor der kan produceres svin.

Det vurderes at i forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området giver den valgte placering det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

2.15 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt.

2.16 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

udvidelse af dyreholdet til i alt 390,23 DE fordelt på:

- 750 stk. årssøer
- 24.000 stk. smågrise fra 7,3-30,0 kg.
- 3300 stk. slagtesvin fra 30,0-108,0 kg.
- 400 stk. sopolte 30,0-105,0 kg.

samt opførelse af to nye stalde på i alt 2160 m² og en gyllebeholder på 5000 m³ kan tillades, idet udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, §7 beskyttede naturområder, Natura 2000 områder overbelastet med fosfor (Stadil Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Stadil Fjord), grundvand herunder nitratfølsomme indvindingsområder samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Endvidere er det vurderet, at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af §3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning. Det er endvidere vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter) eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

- der anvendes den bedst tilgængelige teknik til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3. Kommentarer til miljøgodkendelsen:

Beredskabsplan

Beredskabsplanen /driftsforskriften skal beskrive, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for miljøet.

Den skal som minimum indeholde:

- a. Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes, herunder telefonnumre.
- c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m..
- d. En opgørelse over materiale der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Kompost til markstak

Dybstrøelse, som har ligget i stald i 3 – 4 måneder er oftest kompostlignende, dog kan dybstrøelse fra fjerkræstalde være kompostlignende allerede efter 1 – 2 måneder. Kompostlignende dybstrøelse må opbevares i markstak, når tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti.

Der gøres opmærksom på, at dybstrøelse fra gødningsmåtte under kalve- og svinehytter også kun må opbevares i markstak, når det er kompostlignende.

Støj

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa).

Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkluder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Bilag 4a. Situationsplan, samlede anlæg

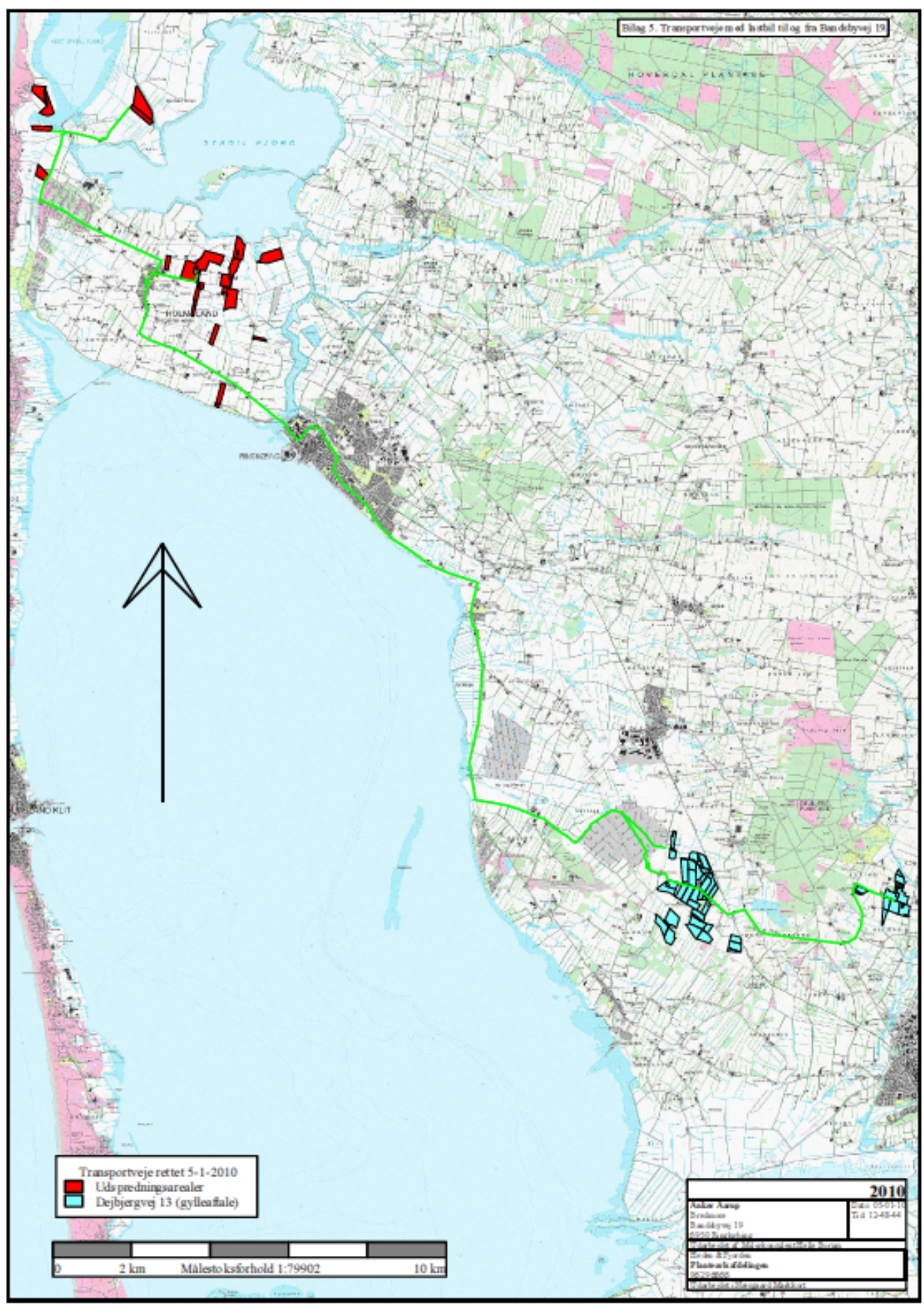
Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing
11. januar 2010

I skemaet nedenfor ses en tabel over anvendelsen og arealet af bygningerne på kortet oven for.

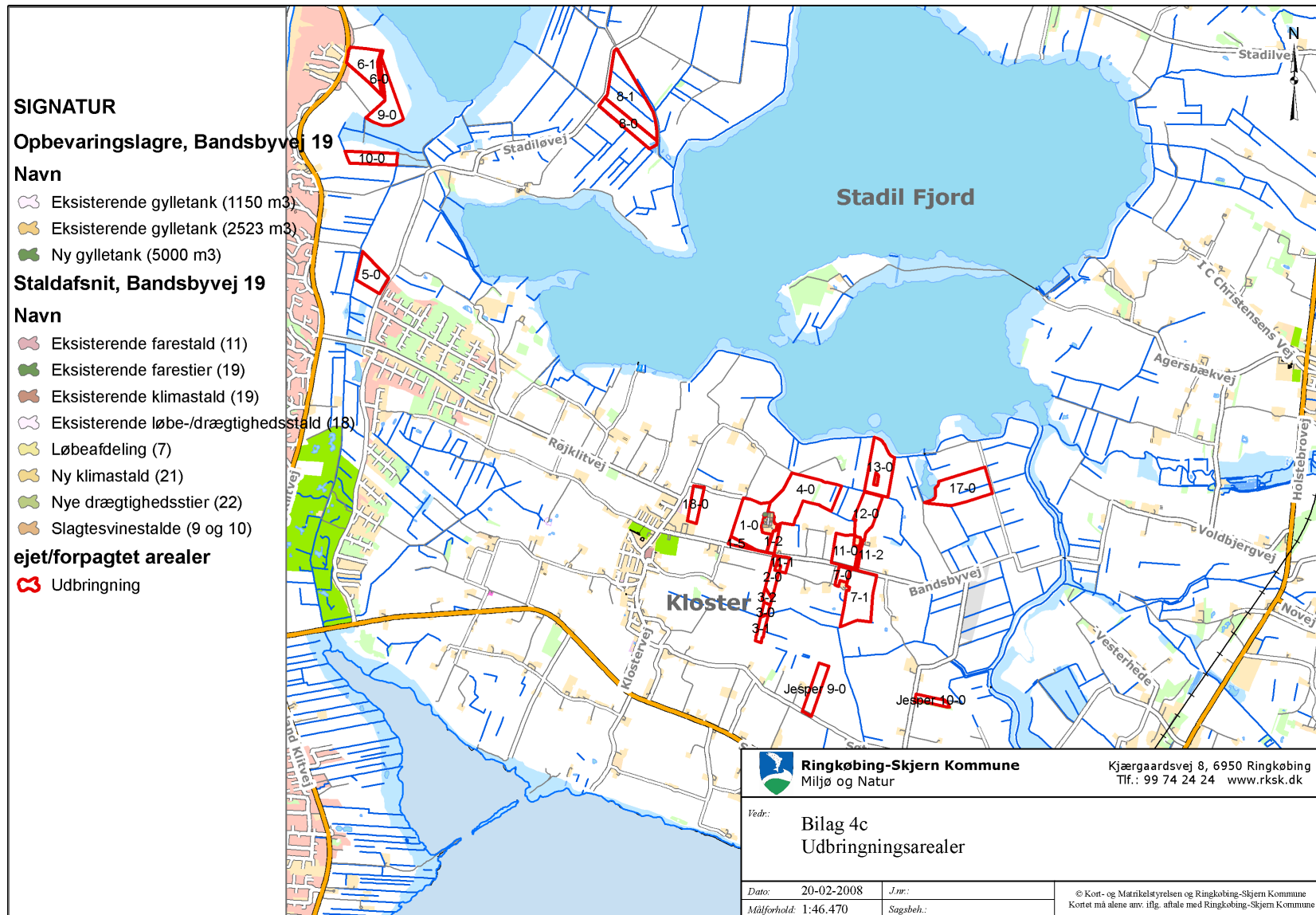
Nr. på bilag 2.	Bygning	Bemærkninger	Renoveret / ombygget	Forventet renovering
1	Stuehus			
2	Fyrrum			Væltet i 2009 *
3	Garage	40 m ²	1920	Væltet i 2009 *
4	Udleveringsrum	60m ²		
5	Stald	730m ²	1926	Væltet i 2009 *
6	Foderlade	180 m ²	1975	
7	Løbeafdeling	667m ²	1970	Renoveres i forbindelse med byggeriet.
8	Drægtighedsstald	730 m ²	1926	Væltet i 2009 *
9	Slagtesvinestald / polte	630m ²	1976	2015
10	Slagtesvinestald / polte	800m ³	2002	2018
11	Farestald	1014 m ²	1992	
12	Maskinhus	950 m ²	1991	
13	Gyllebeholder	1150 m ³	1987	
14	Gyllebeholder (1997)	2553 m ³	1997	
15	Gastæt Fodersilo	41 m ²	1976	
16	Gastæt Fodersilo	41 m ²	1999	
17	Gastæt Fodersilo	10 m ²	2005	
18	Drægtighedsstald (2006)	1600 m ²	2006	
19	Farestier og 2 klimastalde (2006)	1400 m ²	2006	
20	Fortank	60 m ³		
21	Ny klimastald	1200m ²		
22	Ny drægtighedsstald	960m ²		
23	Ny gyllebeholder	5000 m ³		
24	Glasfiber fodersilo			
25	Glasfiber fodersilo			
26	Gastæt fodersilo (Assentoft)	Se særskilt byggeanmeldelse / dispensationsansøgning		
27	Støbt betonplads	Vaske / fyldeplads samt til separationsanlægget		
28	Brovægt			

* Bygningerne 2, 3, 5 og 8 skal væltes og der skal opføres et velfærdsrum på 200 m² i stedet.

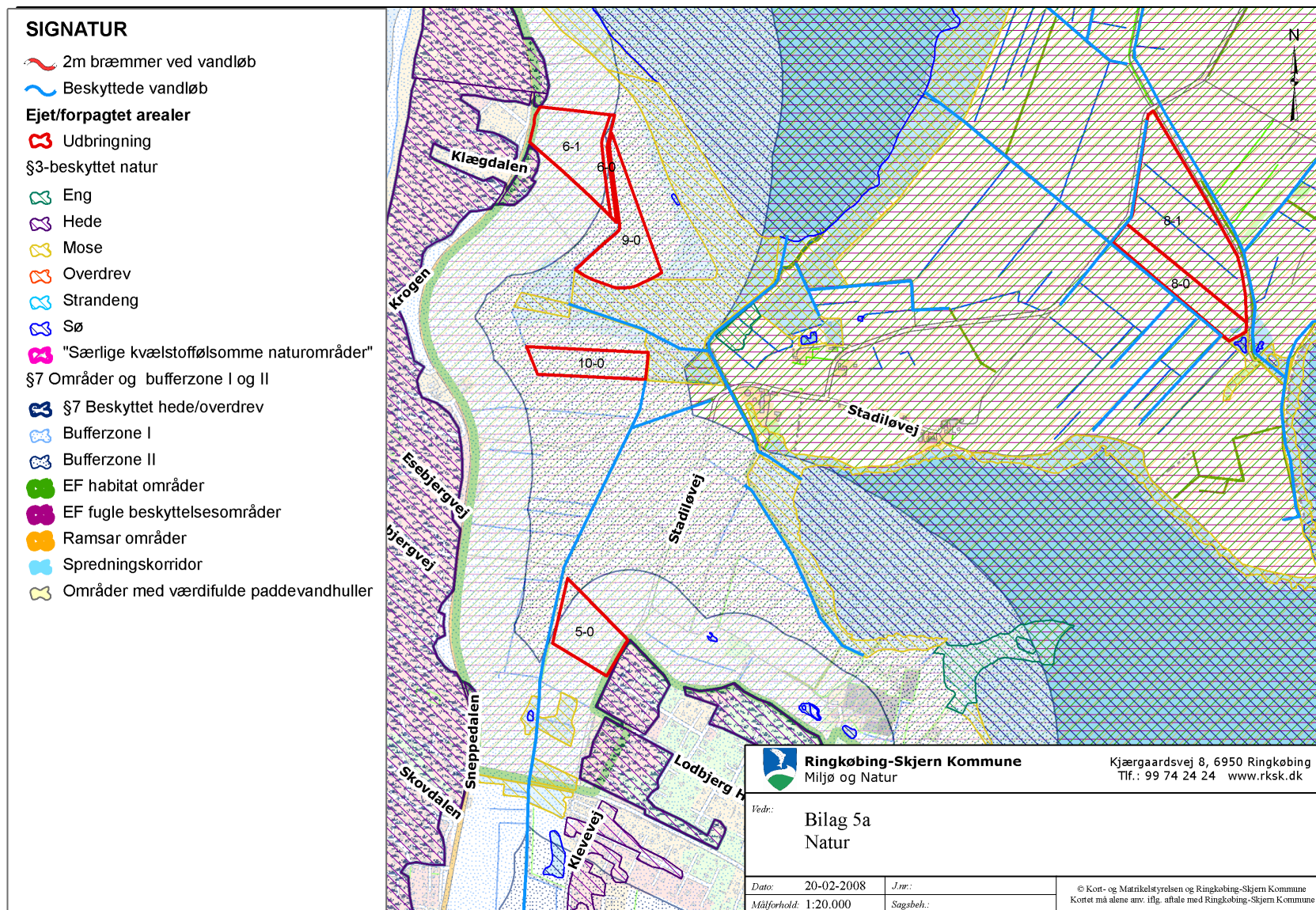
Bilag 4b. Arealer og transportveje

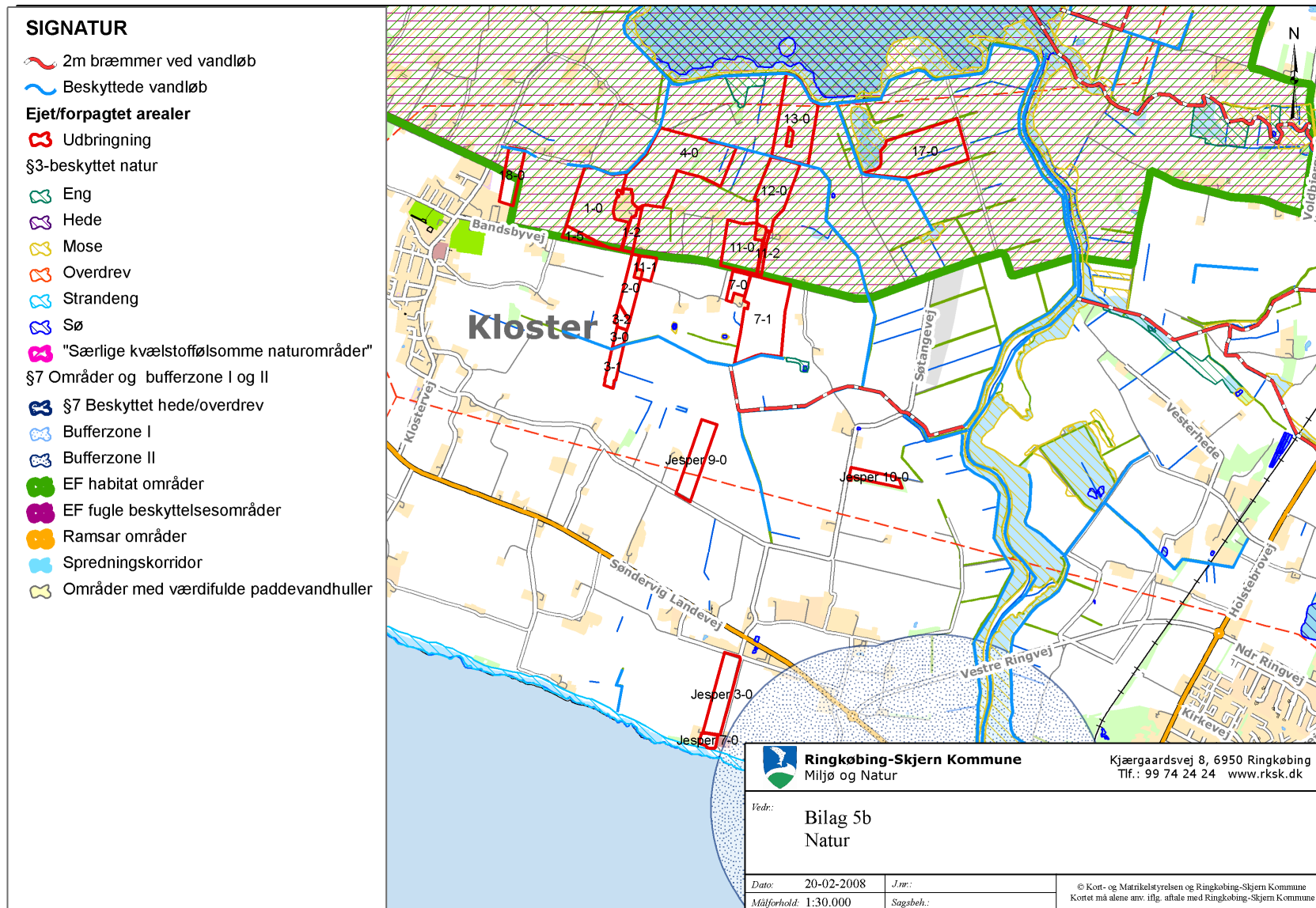
Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing
11. januar 2010

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing
11. januar 2010

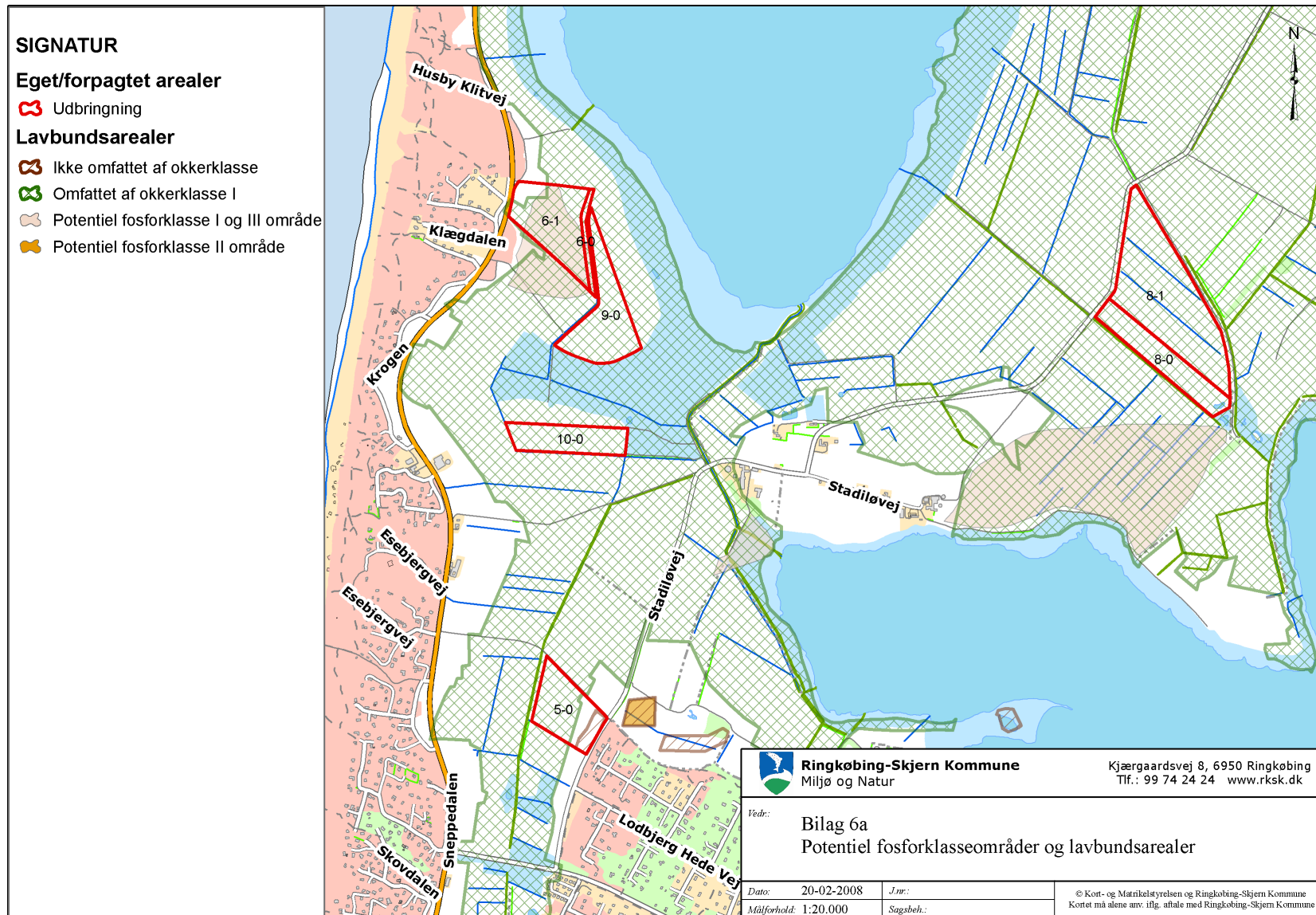

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing
11. januar 2010

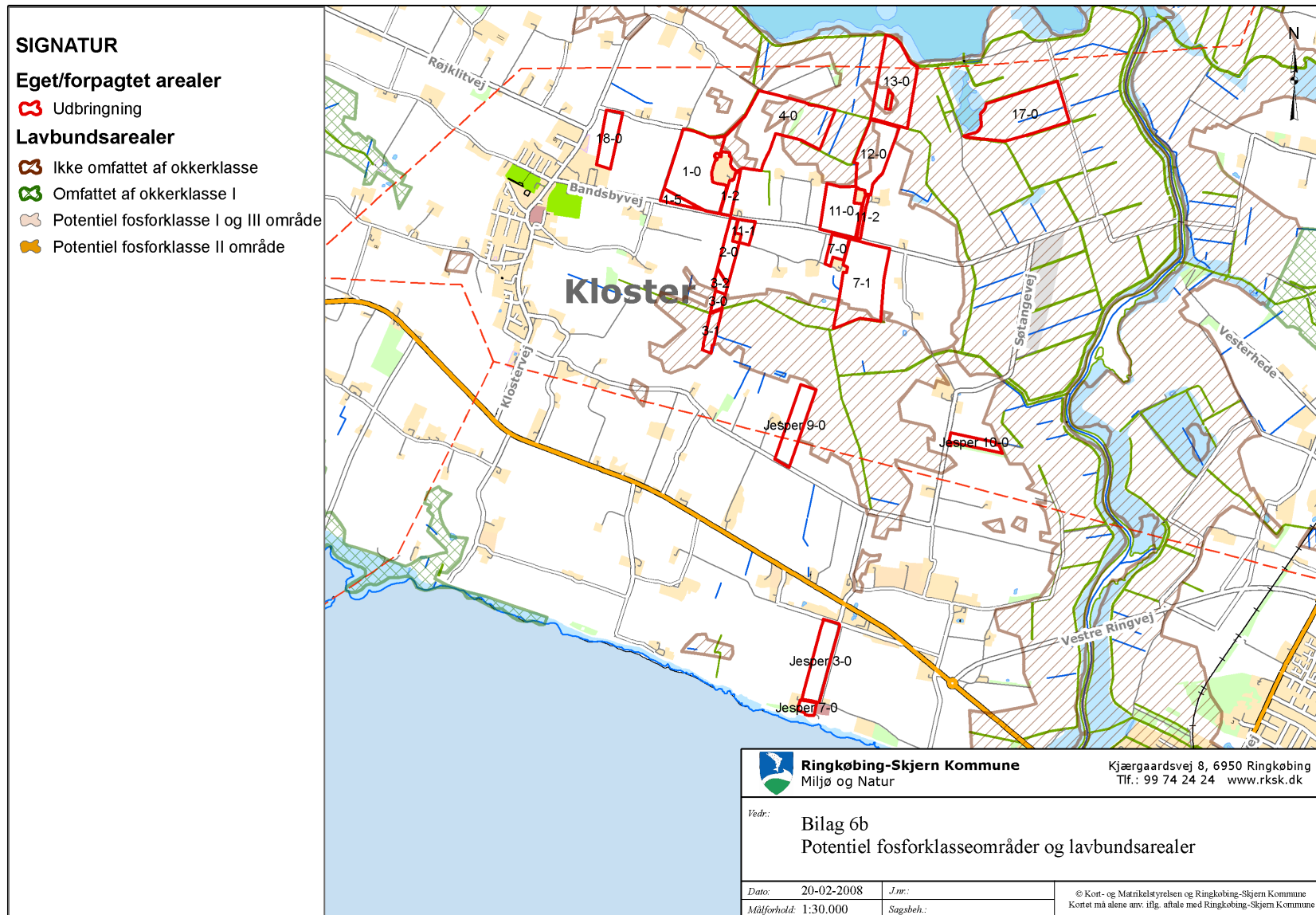

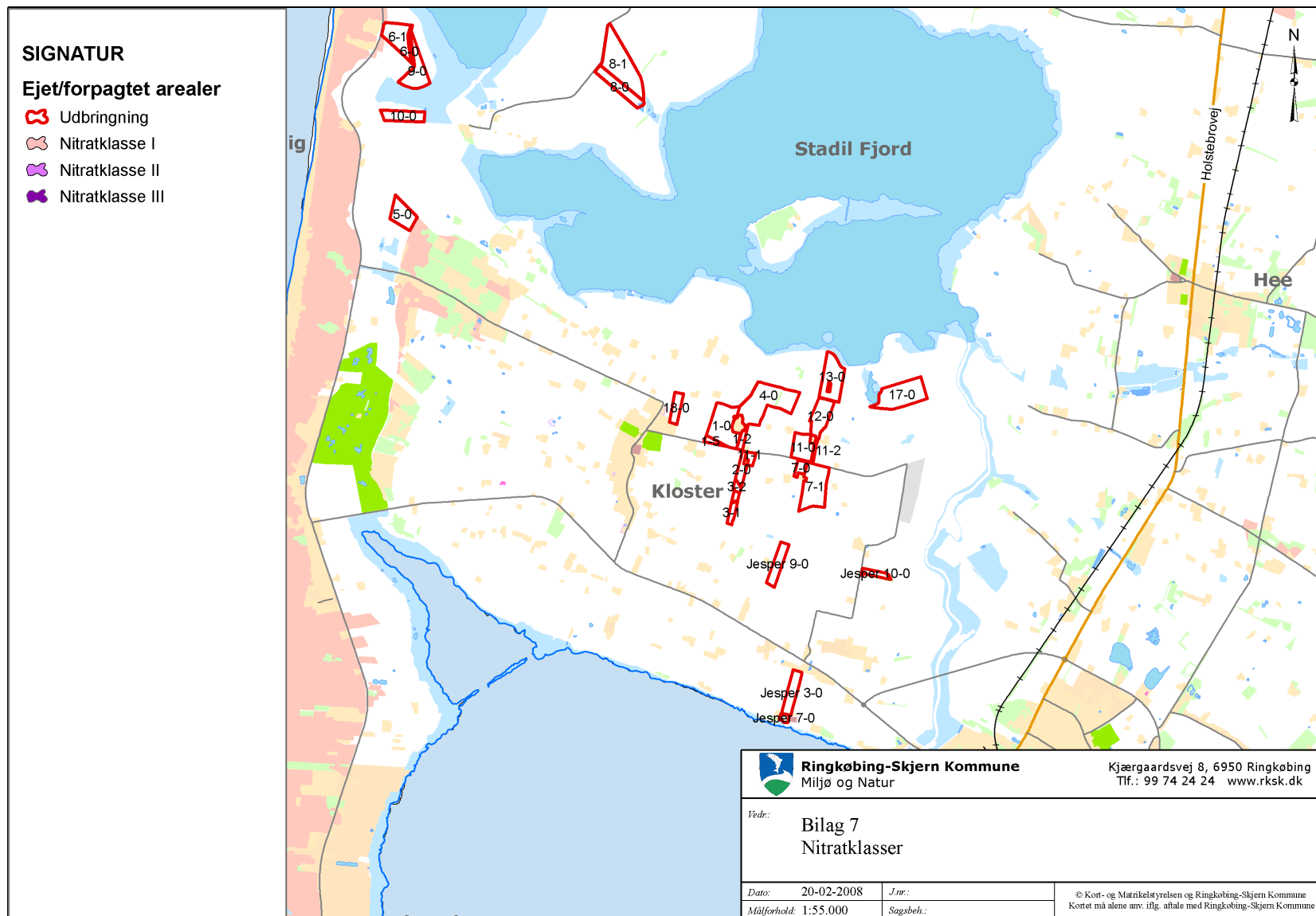
Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing
11. januar 2010

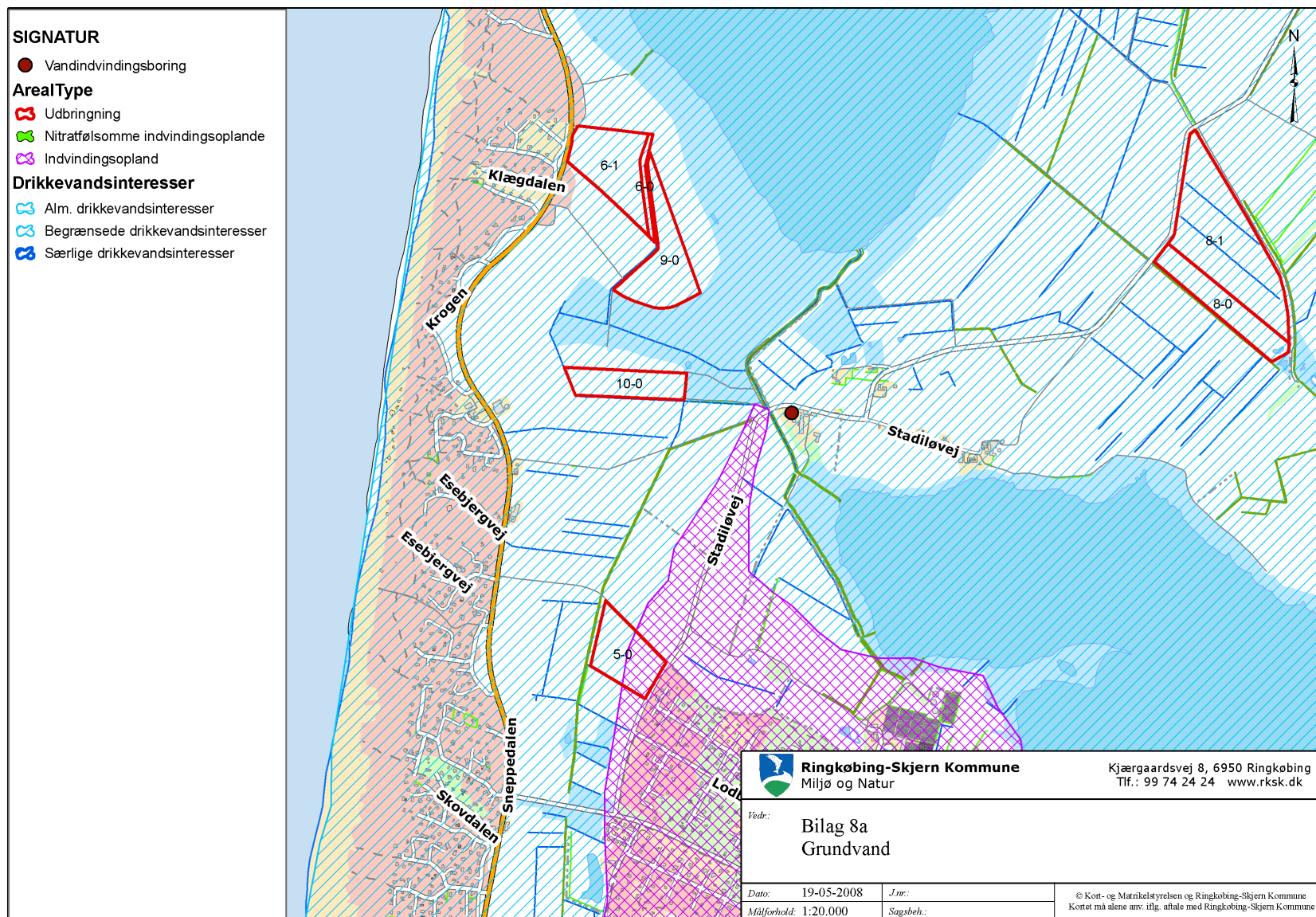
Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing
11. januar 2010

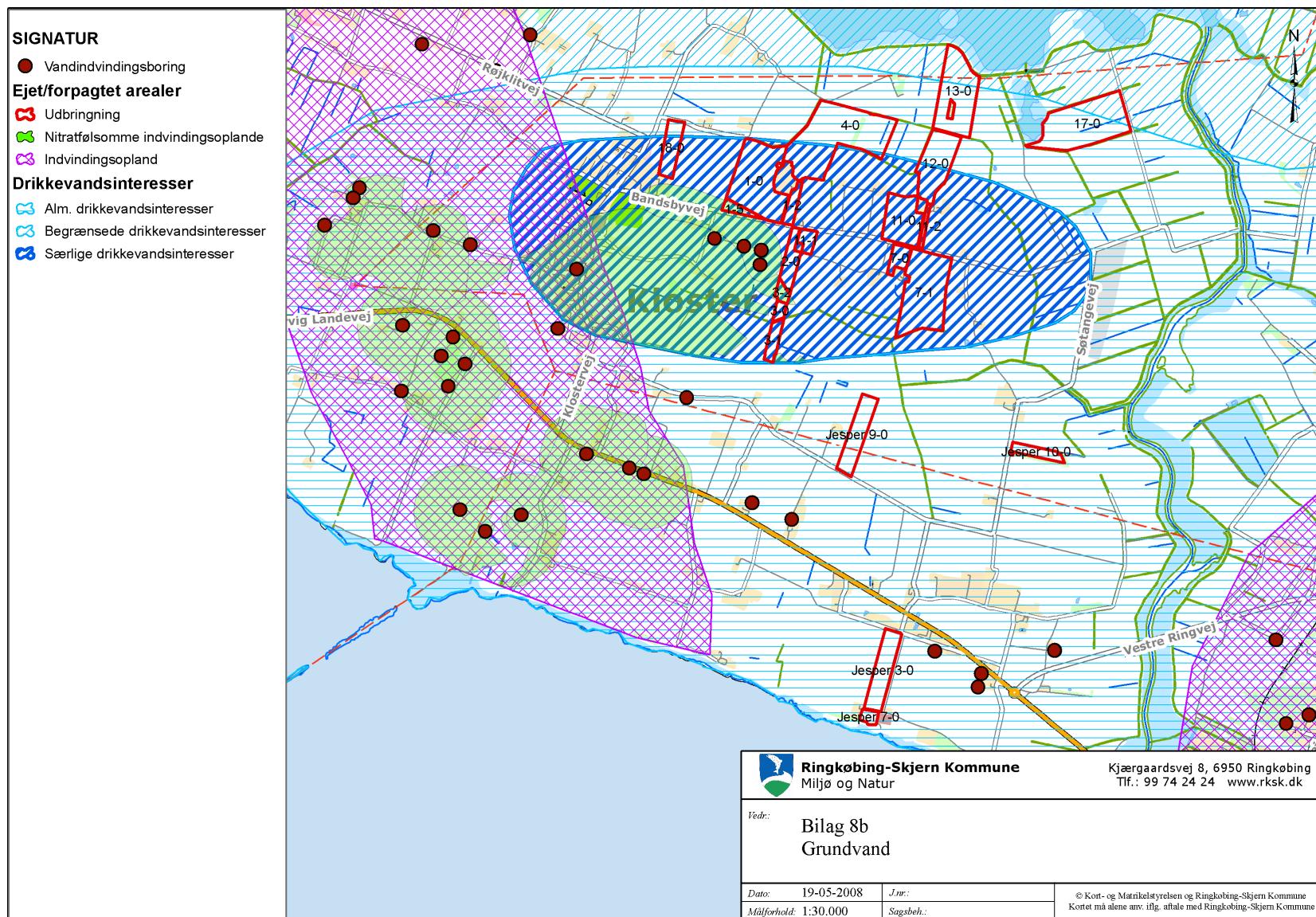
Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing
11. januar 2010

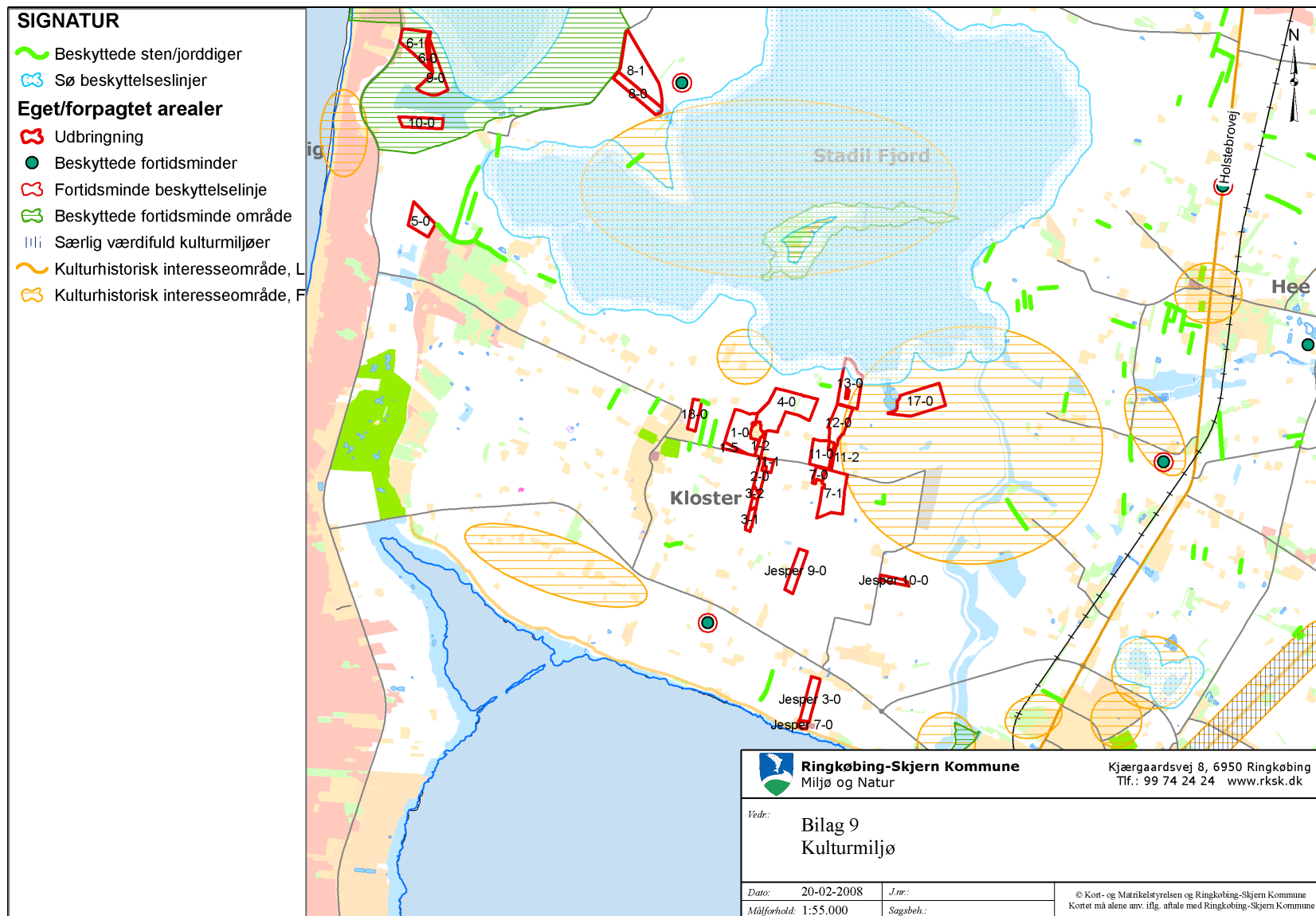
Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing
11. januar 2010

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing
11. januar 2010

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing
11. januar 2010

Bilag 10

VVM-redegørelse. Ammoniak deposition.

Ringkøbing Amt
Teknik og Miljø

Damstrædet 2
Postboks 154
6950 Ringkøbing
CVR-nr. 31-87-65-16
P nr. 1.003.343.473
Tlf. 96 75 30 00
Fax 96 75 35 35
www.ringamt.dk
tm@ringamt.dk

Skov- og Naturstyrelsen, kzb@sns.dk, ahd@sns.dk
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Dato 5. august 2005
Journal nr. 8-50-659-4-03
Sagsbehandler Kirsten Bruun Pedersen
Tlf. direkte 96753597

Svar på henvendelse vedr. ammoniak depositionen Forslag til Regionplantillæg nr. 51, Bandsbyvej 19, Holmsland Kommune.

Foranlediget af telefonsamtale med Kirstine Bohmann den 3. august 2005, sender amtet hermed svar vedrørende ammoniakdepositionen i området efter udvidelse af den ansøgte produktion på Bandsbyvej 19, Holmsland Kommune, Forslag til tillæg nr. 51.

Amtet har vurderet ammoniakfordampningen fra ejendommen, og har beregnet en påvirkningszone på 603 m, svarende til en radius omkring punktkilden (stald og lager), hvor der kan forventes et forøget ammoniaknedfald på op til 1 kg ammoniak/ha/år som følge af den ansøgte udvidelse. Yder mere er der beregnet en påvirkningszone på 2.001 m, svarende til en radius omkring ejendommen, hvor der kan forventes et forøget ammoniaknedfald på op til 0,1 kg ammoniak/ha/år, som følge af den ansøgte udvidelse.

Da der indenfor denne 1 kg/0,1 kg konsekvensradius ikke findes naturtyper, som af amtet er registreret som særlig kvælstoffølsom natur eller naturtyper der er udpeget til EF-Habitatområde, er der på denne baggrund ikke anmodet om beregninger af ammoniaknedfaldet på området med særlig kvælstoffølsom natur/EF-Habitatområdet.

Kort over registreret kvælstoffølsom natur/EF-Habitatområdet og med 1 kg og 0,1 kg ammoniakpåvirkningszone fra punktkilden er vedlagt dette brev. Baggrundsbelastningen for området ligger i intervallet 17,07 kg N/år til 17,77 kg N/år, alt afhængig af beliggenheden af naturtyperne.

På side 31 i forslag til regionplantillæg nr. 51, afsnit 3.4 internationale naturbeskyttelsesområder, 2. afsnit står følgende: Følgende naturtyper er området udpeget for: Atlanterhavsstrandeng, stabile kystklitter med

I forbindelse med behandlingen af din sag kan det være nødvendigt, at amtet indsamler, behandler og videregiver oplysninger, der er nødvendige for sagens behandling. Ifølge persondataloven har du blandt andet ret til at bede om indsigt i de oplysninger, der behandles, ret til at gøre indsigelser mod, at oplysningerne behandles, ret til at berigtige amts oplysninger samt ret til at klage over behandlingen til Datatilsynet. Forvaltningsloven og offentlighedsloven giver normalt også mulighed for at få indsigt i sagen.

Ringkøbing Amt sender og modtager breve, dokumenter og andre informationer fuldt elektronisk via e-post og websider. Adressen til Teknik og Miljø er: tm@ringamt.dk

urtevegetation (grå klit), alkaliske lavmoser, fugtige klitlavninger, klitter med Havtorn, kystklitter med Ene.

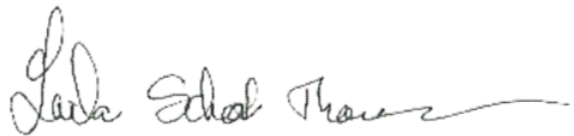
Efter besigtigelse af området konkluderer amtet på side 31, afsnit 3.3 natur, 2. afsnit følgende: Der er ikke behov for beregninger af ammoniakdepositionen (nedfald) på de omkringliggende naturtyper, idet vegetationen ikke er følsom overfor en øget næringsstofbelastning ved det aktuelle projekt.

I 3. afsnit side 31 under afsnit 3.3 natur, står følgende: I en afstand af cirka 800 meter fra ejendommen i nordlig retning, ligger strandrørsump i kanten af Stadil Fjord. Rørsumpen er domineret af tagrør med spredt opvækst af pilebuske. Strandrørsumpen rummer ikke særlige botaniske værdier, og er derfor ikke specielt sårbare overfor kvælstofdeposition.

For rørsumpen er der ingen målbar tålegrænse med hensyn til kvælstofdepositionen.

Ud fra ovenstående konkluderer amtet: Der er ikke arter eller naturtyper som indgår i udpegningsgrundlaget for Ringkøbing eller Stadil Fjord, som kan blive påvirket negativt af den ansøgte fremtidige produktion med hensyn til ammoniakdepositionen.

Med venlig hilsen

F/Kirsten Brunn Pedersen

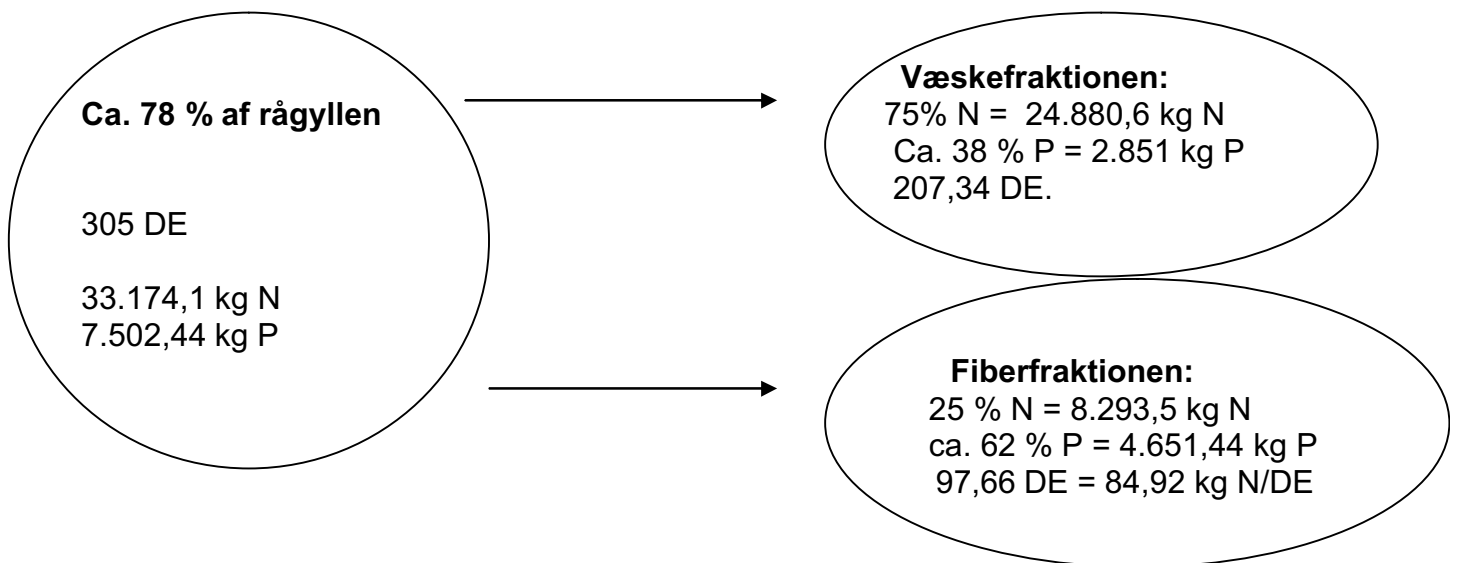
Bilag 11.

Separationsbeskrivelse for Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing.

Minimum 83% af husdyrgødningen fra Bandsbyvej 19 separeres vha. et lavteknologisk gylleseparationsanlæg.

Gyllen separeres i 2 fraktioner:

- en væskefraktion der indeholder 75% af kvælstoffet og ca. 38% af fosforen
- en fiberfraktion der indeholder 25% af kvælstoffet og min. 62% af fosforen
- der regnes med 120 kg N/DE i væskefraktionen
- der skal minimum være 40 kg N/DE i fiberfraktionen
- der kan efterfølgende fuldgødskes med væskefraktionen (168 kg N/ha ved 1,4 DE/ha
- der regnes med et udnyttelseskrav på væskefraktionen på 85%

22 % af gyllen separeres ikke. Den indeholder 85,23 DE, 9.270,26 kg N og 2.096,5 kg P. Den beslaglægger et udspretningsareal på 60,9 ha.

Væskefraktionen og en del af den ikke separerede gylle fordeles med 1,4 DE/ha på de 175,18 ha i godkendelsen og 48 DE (ikke separeret gylle) afsættes til Dejbjergvej 13, 6900 Skjern. Der udarbejdes §16 arealgodkendelse på Dejbjergvej 13.

Fiberfraktionen (ca. 9% af den separerede rågyllemængde) afsættes fra ejendommen.

Fordeling af husdyrgødningen fra det ansøgte projekt:

Tilføres arealerne på adressen:	Antal ha:	Antal DE:	Kg N:	Kg P:	Virkemiddel:
Bandsbyvej 19 Skemanr. 6627	174,72	207,34 DE (separeret gylle) 37,23 DE (ikke separeret gylle)	24.880,6 4.049,46	2.851,0 915,79	Grundvand: Der anvendes et G3 sædskifte på de 0,88 ha. Overfladevand: Ingen nitratklasser.
Dejbjergvej 13 Skemanr. 8963	34,29	48 DE (ikke separeret gylle)	5220,8	1.180,71	7,1 % ekstra efterafgrøder ud over de lovmæssige jf. Plantedirektoratet.
Sum:	209,01	292,57 DE	34.150,86	4.947,5	

Bilag 12. Fosfor

Beregning af fosformængde i Stadil Fjord oplandet i ansøgningen på Bandsbyvej 19, 6950 Ringkøbing.

P-klasser	Antal ha	Nudrift	Ansøgt (= krav)	
Pt<4,0, ikke drænet eller udenfor alt.	135,87 ha	} 3822,9 kgP	24,59 kg P/DE x 1,4 DE/ha x 135,87 ha = 4.677,6 kg P	Ingen krav. Alm. harmonigrænse gældende.
Lavbundejorde udenfor okkerklasse 1	39,75 ha		Tilførsel på 21,88 kg P/ha x 39,75 ha = 869,7 kg P	Fosforoverskuddet må ikke øges uanset Pt.
Pt>6,0	0 ha			Krav om fosforbalance.
Maksimal tilladte tilførsel af P i fremtiden			5.547,3 kg P	

I nudrift må der tilføres 21,88 kg P/ha som gennemsnit på de ejede og forpagtede arealer. De fremkommer ved $3996 \text{ kg P}/182,67 \text{ ha} = 21,88 \text{ kg P/ha}$. Der var i redegørelsen medtaget 182,67 ha ejet og forpagtet areal. Af Regionplantillæg nr. 51 til regionplanen 2001 side 26 tabel 12 fremgår det, at tilført fosfor i alt på de 182,67 ha er 3996 kg P.

Da der i denne ansøgning indgår et areal på 174,72 ha af de 182,67 ha er den maksimale tilladte tilførsel af P i nudrift beregnet til $21,88 \text{ kg P/ha} \times 174,72 \text{ ha} = 3.822,9 \text{ kg P}$

Da ca.78% af gyllen forudsættes separeret og fiberen afsat i fremtiden, vil der i ansøgt drift udbringes 3.763,9 kg fosfor i husdyrgødning på bedriftsniveau (jf. husdyrgodkendelse.dk og separationsbeskrivelsen i bilag 11, hvilket jo ligger langt under det maksimalt tilladte og også under det nuværende niveau.

Der betyder, at der ved denne udvidelse ikke vil ske en merbelastning med fosfor til de internationale beskyttelsesområder Stadil Fjord, Vest Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord.